

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Pro die veneris sancta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

mus vel ad horam. In multis enī offen-
dimus omnes. Deinde dñs subiungit.
Et vos mundi estis: sed non omnes. Sci-
ebat enī. zc. Ansel. Et te quidē o bone te/
su pditissimi proditoris tui perfidia non
latabat quādo in hac cena ablutiōis cā:
enā corā ipso genu flexo procubens ma/
ledictos pedes eius veloces ad effūden/
dū sanguinē tuum: sanctissimis manibus
tuis attricare: lauare: z extergere digna-
tus es: z tu adhuc extento collo ambu-
las. O terra z cinis adhuc supbia te ele-
uar: adhuc te impatientia exagitat: intue-
re humilitatis z mansuetudinis speculuz
vniuersę factore creatorē z tremenduz
iudicem viuoz z mortuoz: um ante pedes
hominis: enā traditoris sui: genua Aruan-
tem. Disce ab eo quia mitis z humilis
corde. Confundere in superbia tua: erube-
desce in impatientia tua. **Tertius** est
mysteriū inductiue exhortationis quo //
mō videlicet eos hortatus est et induxit
ad simile faciendū. Nam postq̄ lauit pe-
des eoz: accepit vestimenta sua z redijt
ad locū cene. Et cum recubisset iterū di-
xit eis. Scitis quid fecerim vobis. id est
quantam humilitatē vobis exhibuerim.
Vos vocatis me magister z dñe: z bene-
dicitis: sum etenim. Magister: ppter sapi-
entiam quaz vos doceo. Dñs: ppter po-
tentia quā mirabilib⁹ ostendo. **Ubi** non
est periculū superbiendi: nō est vituperiū
ppria cōmendatio. Sequit. Si ergo ego
laui pedes vestros dñs z mgr: z vos des-
betis alter alterius lauare pedes. id ē in
vicem hūliter ministrare: inuicē iniurias
dimittere: p inuicem orare. zc. Sequit.
Exemplū enī dedi vobis vt quē admo-
dū. zc. quasi di. hoc fecit ad humilitatē eru-
ditionē. Hanc doctrinā obseruemus cha-
rissimi quonā nō nisi p hūilitatem salua-
ri possumus. Superbia autē radix est va-
nationis. ps. Tu populū humilē saluū
facies z oculos superborū hūiliabis. Ex-
emplū in angelis supbentibus. Unde
Esa. xliij. Quomō cecidisti lucifer zc. Itē
in filiis filioz noe volentibus edificare
turrin. Genes. xj. Itē in saul a regno de-
iecto. j. Regū. xv. Itē in nabucho. Dan
iiij. z in multis alijs. **Exemplū** enī hūmi-

litar: in abraā habemus qui dicebat. Ge-
nes. xvij. Loquar ad dñm meū cum sim
pulus z cinis. In ioāne baptista. Joā. j.
In beata virgine marre dei q̄ dixit. Luc.
j. Respexit hūilitatē ancille sue. Singula-
rissimū autē exemplū habemus in dño q̄
etiā pedes sui pditoris lauit. Bern. In-
tolerabilis imprudentie res est vt vbi se
exinaniuit maiestas: infletur vermiculus
vilis z intumescat.

Tertius articulus. Audistis zc. Acc-
redatis vos cum ch̄o posse regna-
re nisi z cū ch̄o studeatis vos hūilitare.
Dicitis forte ch̄s per hūilitatē sue pas-
sionis nobis adq̄siuit regnū. Jam nō pos-
sumus illud pdere. Horate qd iura dicūt
Heres nō seruans testamentū defuncti:
est exheredand⁹. Exheredand⁹ inq̄ ex
toto si fuerit heres extrane⁹ dono. de vo-
to. c. licz z. xj. q. j. Siluester. z de testamen-
tis. si heredes. Si vero heres est filius:
tūc si hereditas est diuisibilis: amittet: so-
lum reseruata sibi legitima. L. de fideico-
missis aut hoc amplius. Si autē indiuisi-
bilis: puta qz ducatus: regnū: z h̄mōi sic
totā perdet. dicto. c. licz. in fi. Pone casuz
iuxta pdicta z expone notando qz ch̄us
in suo testamēto nobis recōmendauit hu-
militatē: mansuetudinē z fraternā charit-
tē: vt patet expresse. Joā. xliij.

Pro die veneris sancta.

Ecce ascen-
dimus zc. Cōmēdat dñs
suam charitatem in nobis
quonā cum adhuc peccatores essemus
christus p nobis mortuus est: multo ma-
gis iustificati in sanguine ipsius salui cri-
mus ab ira per ipsum. Romanoz. v. In
his verbis cōtinetur mysteriū quo ascen-
dere possumus in celum. Sunt autē in ih̄-
lis verbis tria notanda. **Primū** est di-
uine charitatis cōmendatio. Cōmendat
deus suam charitatem in nobis. **Sec-
cundū** cōmendationis ratio: qm cum ad-
huc zc. **Tertium** est: rationis con-

In die Parasceues

clusio. multo igit magis etc. De primo. j. Jo. iij. Apparuit charitas dei in no. qm filiu suu vnige. misit in mundu etc. De secundo. Ro. v. Ehis pipijs mortu? e. De tertio. j. Jo. j. Sanguis iesu filij dei emundat nos ab oi pcto. **Ecce etc.**

Salutatio.

Primo ar. An dolor passiois chri fuerit acerbissim? **Q**, no. qnto pena est magis volutaria tato min? grauis: Sed chris vehemeter desiderabat pati. Contra ps. in psona chri. Omnes flux? tuos induxisti sup me: sed no ocs induxit qntum ad veritate: q omnes induxit qntu ad acerbitate. Rndet Duradus in. ij. di. xvj. qd uis dolor stricte sumpt? sit passio appetitus sensitui seqns lesione tactu pcepta: tñ dolor large sumpt? sumit aliqn p passioe seqnte apprehensione nociua facta p quacuq? potentia interiorē vel exteriorē sensitua vel intellectua: et sic accipit hic. Hoc pmissio dicendū q dolor chri pot? apparari ad dolore dānatoz: et sic no fuit maxim? Sicut em gloria beatoz excedit ome bonū pntis vite: sic miseria damnatoz excedit omnes miseria huius vite. Potest etiā cōparari ad dolore viatoz: et sic fuit maxim? Hec Guill. Durā. Pro funda mento. Hec est veri pncipis gloriosa ppetas: subuenire misericorditer in necessitate cōstitutis. Quid? in eplis Regia crede mihi res est succurrere lapsis. Et Ari. viij. ethi. Regis ad subditos amicitia est fm supabundantia bñficij: benefacit subditis curam eorū habēs: vt pastor. propter qd homer? agamēnonē pastore populorū dixit. Voluit igit summ? rex regū hris nobis miser? misericordissime subuenire et se vtz pastore aniaz ostēdere: p se illis aiām suam ponendo: rātoq? apparet in nobis ei? misericōdia z benignitas qnto acerbiores pro nostra salute dignatus est sustinere dolores. Sed qrit: An dolor etc. Dic rñ. vt s. Et p declaratiōe veritat? illius. s. q dolor chri inter oēs dolores fuit acerbissim? iuxta determinationē doctoz adducēde sūt tres pncipales rōnes

Prima ex passionis causalitate.

Secda ex patiendi modalitate.

Tertia ex patientis qlitate.

Prima igit etc. Quia vt dicit bñs Tho.

in. ij. par. q. xlvj. Patiebat nō p culpa p prias: sed aliena. nō p amicis: sed inimicis et p his quos videbat ingratos. Et fm beatū Bernardinū de euag. eterno. Quidit saluator culpas oim hoim pntiū: p teritoz: et futuroz: necnō z culpe grauitatem: ac p qlibet in speciali genuit z doluit. Ita etiā q fm francis. de eximenis patriarcham hierosolymitanū in lib. de angel. par. ij. ca. xliij. Quādo p mundū p dicabat: apostol? quādoq? in agris dormientib? ipse seloge faciebat ab eis: z ibi clamans vocib? magnis flendo: supplicabat patri p peccatoz: cum tanta efficacia et virtute q non est mens alicui? homis in mundo q valeret hoc cogitare. Plorabat incē supplicabat genu flectendo z se totū psternēdo ac laborādo instantū: q vt dicit idē doctoz lib. z parte pdic. cap. xxxj) sudauit sanguine multoties in suis altis oratiōib?: licz nō scribat in euāgel. nisi semel. Unde merito poterat dicere illd ps. Torrentes iniquitatis turbauerunt me. Dicit ar Huber. in li. ar. crucifi. vite iesu chri. lib. iij. Q. ipse videbat omnia peccata pterita: pntia: et futura clariuz z distinctius q? aliq? mens humana possit ad singulare cognoscere: que quidē peccata sibi faciebat quinq? dolores excessiue acerbitate. Imo hoc idē sibi faciebat qdlibet peccatū mortale respectu anie chri erat qsi furca quinq? dentiu/ vno scitu facies quinq? vulnez aperturas. **Primo** qd pctm est dei iniuriatiū. **Secdo** qd diuine vindicte puocatiū. **Tertio** qd horrende macule intra animā dei imaginē istictiū. **Quarto** qd toti? regni gratie destructiū. **Quinto** qd pene eterne adqstiniū. **Hris** aut hō fm naturā passibile habuit ista detestari z ex his dolere qntum exigebat regula pfecte iusticie que in ipso erat: Ita q de istis tantū dolebat qntuz iust? erat. In eo aut fuerūt qnq? nobiles cōditōes ex quibus augebat hui? doloris excessus. **Primo** em glorie dei amator: pacis mediator: aniaz sponus: zelator regni: gratie restaurator: z oiz saluādoz f dēptoz. Sic igit xps qntū ditat? glia amauit: tantū doluit p iurial pñi irrogatas qislympidissime ptecebat. z qntū dilexit pacē is deū z creataz tāū de

luit inimicitia ex peccato creatā. Et quā-
rū dilexit decore aicentū voluit turpitu-
dinē macle. Et quā diligebat regnū gra-
tie et glorie: tantū dolebat de eius destru-
ctiōe. Et quā amabat quietem creature
rationalis in deo: tantū dolebat de eter-
no cruciatu ei⁹ et separatiōe. Hec huberti-
nus. Secūda ratio sumit ex patiendi mo-
dalitate. Tū ppter cōtinuatiōe: qz eius
suspendiū cōtinuabat: et clauis semp mag⁹
ac magis affigebant pendente: Imo ab
illa hora q sanguine sudauit semp in cōti-
nua angustia fuit. Tū ppter doloris puri-
tate: Nam in alijs patientib⁹ mitigat⁹ tris-
ticia interio: et etiā exterior dolo: ex aliq
pideratiōe ratiōis p quādā derivatiōe
sue redundantiā a superiorib⁹ virg⁹ ad
inferiores qd in chō non fuit. Nam fm
Dām. Unicusqz virū pmissum est agere
quod est sibi ppiū. Ideo pars passibilis
patiebat quā pati poterat. Tū ppter pas-
siois generalitate in oibus actibus suis.
Habuit em in verbis pparadoxos: in p-
dicatiōib⁹ cōtēptores: in factis observa-
tores: in miraculis blasphematores: in pe-
nis irrisores: in morte: exprobratores. Itē
passus est gnaliter in oibus hominū ge-
nerib⁹. Nā passus ab omni statu: cōditōe:
et sexu. Passus est em a iudeis et gētib⁹: a
pncipib⁹ et ministris: a pplarib⁹ et religiosis
ab extraneis et notis: ab ignaris et docto-
rib⁹ et scribis: a masculis et feminis: perrū-
scz accusantib⁹: a fugientib⁹ discipulis et a
missis: a petro negante: a iuda tradente:
Itē passus est generaliter de oibus que
ad eū pertinebat. De patris offensa p pec-
cata vniuersoz: magis aut iudeoz: et disci-
puloz fugientiū: maxime traditoz: et cru-
cificantium: de martyrio et dolore matris
assistentis: de tristitia et penis: et omnibus
que inflicta sunt suis discipulis et cunctis
suis amicis. Unde dicit Hubertinus in
libro arboris cruci. vi. se. chri. q omnes
passiones: labores: et dolores: aut marty-
ria que fuerunt sunt aut erunt in quibus
cunqz electis plenissime in corde suo rece-
pit christus. non solū in generali sed etiā
in speciali distinctius qz qui suscepit pas-
sus est. Item de infamia per latronū as-
sociatiōe et blasphemā: de inhonora-
tione per irrisiones et cōtumelias. De ve-

stimentozum expoliatiōe: de cibo et potu:
myrrhe et fellis amaritudine: de iniusta cō-
demnatiōe: de anime innocentis afflictio-
ne: de vite nobilissime amissione. De qui-
bus oibus tanq de obiectis simpliciter
nolitis: vel excōmuniōe: et tamē accidentib⁹
passus est vehementer. Itē passus est ge-
neraliter in toto corpore: in omnib⁹ mem-
bris. In capite coronā spineam. In genis
alapas. In barba vellicatiōes: colaphos
in collo. In dorso duras illudentiū perse-
cutiones. In scapulis grauiā crucis pon-
dera. In manibus et pedibus clauoz vul-
nera. In latere aperturā. In corde pfun-
dam lancee fixurā. In tota corporis sup-
ficie nuditatem ac durissimā flagellatiō-
nem. In ossibus et viscerib⁹ cruribus et
brachijs nervis et venis rigidissimā ten-
sionē. In vitalib⁹ membris omnimodaz
sanguinis preciosi et humoris extractiōe
et per consequēs ariditate liquescentiū ac
nūmā siccitatem. Hinc. ps. ait in persona
eius. Sicut aqua effusus sum et dispersa
sūt omnia ossa mea. Factū est cor meum
tanqz cera liquecēs in medio ventris mei.
Druit tanqz testa virtus mea. et. In oib⁹
etiam sensibus passus est. In oculis: la-
chrymarū effusionem: in videndo matris
et amicoz angustia turbatiōis: et in morte
colligatiōe. In auditu peccatoz blas-
phemias cōtumelias: ludibria: insultus
etiā gloriatiōe. In odoratu sputi et loci
fero: em. In gustu fellis et aceti amaritu-
dinē et dolo. Nam siccitatem. In tactu to-
tius corporis laceratiōe. In qualibz etiā
anime portiōe passus est. In superiore de
offensa patris: in inferiori de matris et di-
scipuloz cōpassione. In parte sensitua
vehementissime voluit: de propriū corpo-
ris mortifera lesione: vt vere diceret **Re-**
pleta est malis anima mea. **Tertia** rati-
o sumit ex patientis qualitate ppter ma-
ximā complexiōis equalitate et sensus v-
uacitate: quia corpus eius fuit optime cō-
plexionatū: quia imediate formatū a spī-
ritu sancto: ideo tenerrimū et sumo sensiti-
uū. Un dicit dñs franciscus patriarcha
hierosolymitan⁹ libro de angelis pte ter-
tia q corpus ei⁹ erat adeo sensibile q gra-
uiorem ei molestiā et dolore inferebant la-
pilli sup quos impingebat incedens dis-

In die Parasceues

calcatus q̄ nobis inferrent sagitte ocu-
los nostros penetrantes. Si ergo volebat
tantū in pede quid sentire poterat in capi-
tez toto corpore: Ex p̄dictis igitur simul
iunctis patet dolorem christi fuisse grauis-
simū. vnde patet q̄ ardepter nos dilexit
qui p̄ nobis tam graua tormēta sustine-
re voluit. Ideo in persona ch̄i in cruce p̄-
dētis exponi potest illud, **Thren.** O vos
omnes qui transitis per viam attendite
z videtesi ē dolor sicut dolor meus. Hoc
profecto toto cordis affectu attendere et
cōtemplari debem⁹: qm̄ nihil ch̄o gratius
nihil nobis salubrius agere possum⁹. **Al-**
lud quippe op⁹ hō libenter facit in q̄ mo-
dicuz laborat: z multū percipit de lucro.
Ante christi passionē: non poterat quis
q̄c̄q̄ percipere de gloria celesti: omēs etiā
sub onere deficiebant: sed veniens christ⁹
adeo fecit opus z on⁹ leue. sic q̄ nō opor-
tet nisi quasi cū digito tangere z multum
lucrabit. Tangas igit̄ corde z animo q̄n-
titatē amoris quo te dilexit: acerbiterem
passionis z mortis quā p̄ te sustinuit: sic
em̄ sacrificabit anima tua. **Figura leui.**
xiiij. d̄. Qui tetigerit carnes sacrificij pro-
p̄cto occisi sacrificabit. Spūaliter sup̄ isto.
Dicit Origen. q̄ hoc nō poterat ad litte-
ram intelligi sed allegorice de ch̄o cuius
carnem qui tetigerit per memoriā passio-
nis ei⁹ sanctificabit. **Et Apoc. j.** de septe
candelabris. **Et ex. xxv.**

Secūdus articul⁹. Ut cōuenienti or-
dine dñice passionis angustias z do-
lores contemplari valeamus circa totam
passionis historiā septem principales cō-
sideratiōes statuemus tanq̄ septe cande-
labra aurea: lucētia ante thronū crucis:
viam nobis ostendentia p̄ quā celestem
hierusalem ascendam⁹.

Prima cōsideratio affectuose oblatōis
Secunda cōsideratio iniuriose cōpre-
hensionis.

Tertia cōsideratio ignominiose repro-
bationis.

Quarta cōsideratio factuose iudica-
tionis.

Quinta cōsideratiō dolorose crucifixiōis
Sexta gratiose locutiōis.

Septima miraculose transmutatiōis.
Quelibet autē cōsideratio diuidēda est p̄

septem articulos: referuatis tribus vlti-
mis cōsideratiōib⁹ pro sermone post me-
ridiem. **P**rima igit̄ cōsideratio est zc.
Quomō se pro nobis affectu volūtario
morti obrulit dñs iesus. **Esa. liij.** Oblat⁹
est quia ip̄e voluit. Sūt testimonia hui⁹
voluntarie oblatiōis declaratiua.

Primū est legalis p̄figuratio.

Secūm ē p̄phetalis p̄conizatio.

Tertū ē p̄sonalis denūciatio.

Quartū ē sacramētal institutio.

Quintū est localis aggressio.

Sextū est cordialis oratio.

Septimū est realis obuiatio.

Primū est zc. In eo enim q̄ longo tem-
pore ante passionem suā multipliciter p̄-
figurauit: euidenter satis ostendit quomō
voluntarie passurus erat: qui sic passionē
suā premonstrabat. Inter huiusmodi fi-
guras quedā ostendit oblatiōis obediē-
tiam sicut figura de **Isaac.** Qui volun-
tarie portauit ignē: super humeros suos
ligna quibus immolandus erat. **Ut habet**
Genes. xxij. Sic enim christ⁹ portauit
lignuz crucis cum igne charitatis.
Alie ostendūt passionis angustia sicut fi-
gura de **Sansone** qui apprehensus duab⁹
bus columnis dom⁹ dicit. **Horatur** ani-
ma mea cū p̄hiliti. **Ut habet. Iudic.**
xyj. Sic z christ⁹ apprehensus cornibus
crucis: percussit demones z cōfregit po-
tentias eoz. **Abacuck. iij.** Cornua in ma-
nibus eius. **Ibi** abscondita est fortitudo
eius ante faciem eius ibit mors. **Egredite**
tur diabolus ante pedes eius. **Alie** autē
ostendūt redemptiōis efficaciam sicut figu-
ra agni paschalis cuius sanguine limti
sunt siue aspersi postes z superliminaria
domozū filiozū israel: z sic sunt saluati et
protecti ab angelo percutiente z adducti
de egypto. **Ut habet. Exodi. xij.** Et iō
cantat ecclesia: protecti pasche vespere a
deuastante angelo erepti de durissimo
pharaonis imperio. **Iam** pascha nostruz
christ⁹ est qui imolatus agnus est. **S**e-
cūdum signum est p̄phetalis p̄conizatio
Euidentissime enim se ostendit volunta-
rie passurum qui tam multipliciter p̄ pro-
phetas passionē suā p̄nunciabat. **Unde**
Esa. liij. Tanq̄ ouis ad occisionem duct⁹
est: z sicut agnus coram tondente

ob. nutesceret et non aperiret os suum. Et Hie/ remie. xj. Ego quali agnus mansuetus qui portatur ad victimam. Et daniel. xxiij. Sex/ pringinta hebdomades abbreviate sunt et cetera. Sequitur et post hebdomades sexaginta duas occidetur Iesus. **T**ertium signum est personalis denunciatio. Ipe enim in persona propria pluries antequam pateretur discipulis suis passionem suam denunciavit ut patet. **M**atth. xvj. Ubi postquam pateretur sibi dixerat. Tu es christus et cetera. Discipulis dicit oportet ire hierusalem et multa pati a senibus et scribis et principibus sacerdotum et occidit et tertia die resurgere. Et Luc. xviij. Et **M**atth. xx. Ubi habet et ascendens Iesus hierusalem. dicit. secreto: ait illis. Ecce ascendi in hierosolimam. et cetera. et Jo. xvj. Post cenam dicit eis modicum tamen non videbitis me et iterum modicum et cetera. ut habet **M**atth. xxvj. Preueniunt discipulis qui scandalum passuri erant. **U**n sicut dicit franciscus de rimentis li. de angel. p. v. In ter cetera verba dicit. Filij mei noueritis quod non obstat quod ego sum inter vos: tamen scitis quod ego sum a patre eternaliter genitus et sum et filius naturalis: et modo reuertor ad eum per viam turpis mortis quam hec est eius voluntas quod humanitas quam ego accepi a matre humane quam humanitatem vos videtis sic ponat in cruce **M**atth. xvj. quoniam eratis simplices et ignorantibus: et vos ad societatem meam vocauit nec vos tractam sicut seruos sed sicut filios meos et fratres: et sic illos quos intendendo facere magnos dominos et principes in celo et in terra. **F**ilij rogo meos esse te meum. **U**n possit quis considerare suspiria et lamenta que ibi fiebant. **U**n dicit eis. **H**uius fratres mei: omnes vos scandalum patiemini in me in ista nocte. Tu petre aliquando conuersus confirma fratres tuos. Petrus autem ex magno seruire dicit. **E**t si omnes scandalizati fuerint ego nunquam scandalizabor. **I**mo paratus sum tecum in carcerem et in mortem ire. **A**ddu quippe expertus fuerat propria fragilitatem. Propterea ait illi Iesus. **A**me quippe dico tibi: quia in hac nocte prius quam bis gallus vocem dederit tibi me es negaturus. Petre petre. **Q**uid dicis quid dicis. **N**elas. **I**mo dicit. **E**t si oportuerit me mori tecum non te negabo. **S**imiliter et omnes dixerunt. **Q**uar-

tum est sacramentalis institutio. **I**deo autem antequam pateretur: sacramentum sui corporis instituit: ut esset memoriale perenne mortis suae signum manifestissimum quod niam voluntarie passus est. **U**nde hoc sacramentum instituit in loco passionis suae scilicet in hierusalem et in tempore sue mortis. **E**t tali modo quod legitur fit consecratio corporis et consecratio sanguinis ut videlicet per hoc memoremur quoniam in passione sua facta est corporis et sanguinis separatio. **I**deo sicut dicitur Lu. xxiij. **D**icit discipulis suis **H**oc facite in meam commemorationem. id est in meam passionis recordationem. **Q**uintum signum est localis aggressio: quoniam videlicet voluntarie iuit et intravit in locum ubi conuenienter capi posset. **U**n ut habetur Joannis. xvij. **E**gressus est trans torrentem cedron ut vicem veniret in vallem gethsemani. id est in vallem pinguedinis et intraret in hortum oliueti. **I**n quo significatur quod in hortum paradisi ubi est spiritualis pinguedinis dulcedo intrare debemus per torrentem tribulationis et penitentiae. **A**ctiu. xiiij. **P**er multas tribulationes oportet nos intrare in regnum celorum. **C**ontemplare o fidelis anima quam charitate et benivolentia iuit piissimum Iesus in hortum suis associat discipulum absente puerissimo iuda ut ibi per te ligaret et ad mortem duceret **I**n quo itinere non sine gradum merore ite perdidit apostolus casum suum: quoniam scriptum est **S**ach. xiiij. **P**ercutiam pasto. et disperso. gre. **U**n autem dicit eum dicens. **E**am fratres mei. eam quod statim discedet a me et auferat a vobis. **O** fratres mei vigilate super custodiam **E**am. **U**n in ingressu horti dimissis ibi octo apostolis dicit. **S**edete hodie donec vadam illuc et orate et vos vigilate. **Q**uare et cetera. **E**t assumpsit secum petrum: iacobum et cetera. **E**t dicit quibus ostendit gloriam suam in morte thabor **M**atth. xvij. **P**er quod cognoscere poterat ipsum deum ipsidem specialiter ostendit tristitiam suam ut eum cognosceret esse verum hominem. **H**abeam et nos charissimum in orationibus nostris illos tres socios. id est Petrum: recognosendo defectum nostrum et indignitatem: et diuinam misericordiam et pietatem. **P**etrus enim interpretatur agnoscens. **J**acobus: resistendo malis consuetudinibus: et vicia atque mundum supplantando. **J**acobus enim interpretatur supplantator. **J**oannem etiam. id est amorem et gratiam domini. **J**oan-

In die Parasceues

nes em̄ interpretat gratia: siue in q̄ est gr̄a. Utinā etiā p̄ncipes: plati z magnates se- cū haberēt illos tres socios in suis nego- cijs pagendis. Petrū vic̄. i. viros cogno- scentes: sapiētes q̄ eos corrigerēt: vbi ha- bent ignaros et adulatoros. Jacobū. i. vi- ros virtuosos malū odietes et mūdū sup- plantātes: vbi habēt iuuenes carnales et inhonestos. Joannem. i. viros honestos: gratiosos: vbi habent excoziatores ppli et p̄datores. Certe ve talibz qm̄ p̄ suis lubdi- tis sunt puniēdi tanq̄ eoz fautores. Naz vt d̄t Innocē. extra de sen. excō. c. Quāte. Faciētes et p̄sentientes z a fortiori fauo- rem dantes: pari pena puniunt. Assum- ptis itaq̄ illis tribz discipulis cepit Iesus contristari et mestus esse et ait illis: Tri- sticia vt dicit Bonauen. in. iij. dis. xv. fuit omnino subiecta rationi. Propter quod Hieronym⁹ sup̄ Mat̄h. Dominus nos- ter vt veritatē p̄baret assumpti homis: vere quidē tristatus est: sed ne passio in eius animo dominaret: cepit contristari. Aliud enim est contristari: aliud incipere contristari. Considerem⁹ itaq̄ q̄ benignē domin⁹ a tribus illis discipulis eos am- plexando: et nunc sup̄ vnū: nunc sup̄ aliuz dexterā extendendo cum suspirijs et an- xietate multa dicebat: Heu filij mei: heu charissimi mei: tristis est anima mea vsq̄ ad mortem. fm̄ Rico. de Lyra. ly. vsq̄ p̄t̄ ibi accipi dupliciter. Vno modo intensiue quia intantū erat illa tristitia: intensa q̄- tum esse poterat vsq̄ ad mortē. Alio mo- do excensiuē: quia durauit vsq̄ ad instās mortis: sed in morte omnis eius tristitia finita est. Est quippe differentia inter bo- nos et malos: quia angustia bonoz i mo- te finitur. Joan. x. iij. in bōno cōp̄. m̄. re- tur in gaudiū. iij. op̄. iij. vs. m̄. cō. m̄. maloz finiuntur. iij. op̄. iij. vs. m̄. cō. m̄. Extrema gaudij luctus occupabit. Dein de dominis volens se sequestrare ab il- lis discipulis: dixit eis: Sustinete hic z vi- gilate mecum: nō cum mundo: nō cum di- abolo: sicut Judas et omnes maligni. cete- ros iussit in ingressu horri sedere. Vos at̄ quasi firmiores hucusq̄ adduxi vt vnus quisq̄ in gradu sue vocatiōis consistat.

Sextum signū est cordialis oratio in q̄

se totaliter obtulit deo patri vt patris vo- luntas in eo impleret pro humani gene- ris redemptiōe per mortē suam. Unde dicit Lucas: Quisus est ab eis q̄ntum tactus est lapidis: et postis genibz proci- dit in faciē suam dicēs: Pater si possibile est (salua congruentia redemptiōis huma- ne) transfer hunc calicem. i. passiōē a me. Uerūtamen nō mea voluntas sed tua fit at. Et venit ad discipulos suos et inuenit eos dormientes. Beda. Somnus corpo- ris figura erat q̄ in proximo erant grauā- di somno infidelitatis. et dixit Petro: Si- mon dormis: Non potuisti vna hora vigi- lare mecum: Quia enim p̄ ceteris fuerat Petrus gloriatus: ideo p̄ ceteris erat increpandus. Item in eodē defectu pre- latus est acrius arguendus: Dixit ergo: Non potuisti zc. quasi d. Nō ostendis tā- tum feruorē factō quātum verbo. Tunc dixit: Vigilate et orate vt nō intretis in- tentationē: id est ne tentatio vos superet per consensum. In hoc docet ad resistē- dum tentationibz precipuū remediū esse orationē. Isidor⁹ de summo bono. Hoc est remediū eius qui viciōz delectatione exestuat vt quoties quolibet vicio pungit- tur: totiens orationē fundat: quia frequē oratio impugnationes viciōz extinguit. Sequitur: Spiritus quidē promptus est ad dicēdū: q̄ parati estis mori p̄pter me: caro autē infirma ad sustinēdum imminē- tem tentationē. Hilarius. Itaq̄ q̄ntum confidimus de ardore fidei: tantū de car- nis fragilitate timeamus. Deinde secun- do abijt et orauit dicēs: Pater mi Si nō potest hic calix transire nisi bibam illum: fiat voluntas tua. In hoc q̄ orationē re- rat: signat q̄ oratio debet esse perseverās. Unde reuersus denuo inuenit eos dor- mientes. Pre tristitia enim z ex vigiliaz longitudine oculi eoz erāt grauati. Igno- rabant autē quid responderēt z ait. Quid dormitis: scz in tantis periculis cōstituti cū sit tps̄ vigilandi p̄pter instantiam gra- uissime tentationis vobis imminētis. Abijt autē tertio z itēz orauit eundē ser- monē dicēs. Pater mi: si possibile est trā- seat a me calix iste. i. effectus passiōis mee transeat ad oēs p̄destinatos vt p̄ me vob̄ tam consequatur eternā. Secōdo sp̄ualiter

p aplos et martyribz transeat. i. diriuet a
me calix iste ad aplos z martyres: vt quō
a me bibat calix passiois: ita ab illis bibat
absqz diffidētia et metu mortis: vt Hila.
dr sup Matt. **Tertio** singlarit p seipso
sic Trāseat a me calix iste sic vt nō bibā il
lū si possibile est zc. in qntū. s. rō qsi aduo
cāta sensualitatqz cui? erat desiderū n ad
moriendū pponit deo illō desiderū Pro
cui? intelligētia notandū est q ozo illa qn
tū ad materiā ozōis q respicit desiderium
perētis: orat petitiō sensualitatqz q morte
refugiēbat. vt dr magr sen. sed qntū ad for
mā q respicit discretiōem pponētis. talis
oratio fuit hōnis. pur determinat b. Bona.
in. ij. di. xij. Ad qd meli? intelligēdū no
tandū fm Bona. z Rich. q cū in chzo sint
ples nature intellectuales diuina. s. hūa
na: necesse ē in chzo ples ēē volūtates: qd
etiā magr sen. p mltimodas scōz auto: ita
tes oñdit. Hū si numerent volūtates xpi
fm naturas: due sunt. s. diuina z hūana: sed
fm potētias sūt tres. s. volūtas diuina: vo
lūtas rōnalis: z volūtas sensualitatqz q ex
tenso noie volūtatis dr volūtas: qz pue
loqndo volūtas nō inuenit nisi in pre rō
nali aie. fm phm. ij. d aia. Dñs igit ielus
tanqz ver? hō clare vidēs q in pximo sibi
parabatur supplicia: volūtas qdez pietatqz
dicit Dñs: si possibile ē trāser calicē hūc a
me: veritū qz si est volūtas tua vt p hūa
no gñe sic patiedo satisfaciā: ecce me pm
pissimū fiat: nō q ego volo volūtatē sē
sualitatqz: sed qd tu vis: qz hoc idē volo vo
lūtatē rōnis. **Q** bone iesu doctor: pitatis:
cepisti facere z docere: tu em nos docuisti
vt orātes dicerem? pñ tuo verbū h qd in
ozōne tua sepi? replicasti: viz fiat volū
tas tua. Leo papa ser. d passioe. Hec vox
oēs fideles instruxit: oēs pfectores accēdit:
oēs martyres coronauit. Nā qd mōi odia
Quis tentationū turbines: qd possit pfe
cutorū frāgere terrores nisi chz s i oibz z p
oibz pñ diceret: fiat volūtas tua. Discant
hāc volūtatē oēs ecclie filij vt cū aduersi
tas violēt alicui? tentatiōis incūbit: sepa
to tremore formidinis accipiāt toleratio
nē passiois. Notandū q chz s exēplo suo
docuit triplicē pdiciōne ozōni necessariā.
Prima pdiciō est humiliatiōis: qz po
litis genibz ac pcedens in facie orauit. ps.

Respexit in ordē humiliū. **S**ecūda pdi
ciō discretiōis: qz nō petebat nisi q deceret
Pater (inqr) si possibile est zc. pfundendo
eos q petūt q de iure nō pñt nec dñt fieri.
Preferebat et volūtatē pñs di. Verūtū
nō sicut ego volūtatē. pfundendo eos q nō
curāt de diuina voluntate: sed tm de sua.
Aug. sup ps: Volūtatē tortuosaz hūtes
hoies: voluntatē det etiā tortuosam vol
lūt facere: volētes qd de? velit? faciat qd
volūt. Hec em est in oibz magna z inuisi
tata pueritas: qz cū debeāt viuere fm vo
luntatē dei: deū volūt viuere fm volūtatē
suā. **T**ertia pdiciō est pseueratiē: qz pfe
uerāter orauit ptra eos q cito in ecclia et
in ozōne atrediant: sed nō in mēsa et iocis
Sicut aut dicit Lucas. Ipse dñs factus
in agonia plixtus orabat: docēs in maiori
necessitate magis et feruenti? ozōni insti
stēdū esse. Agonia qppe nō fuit i chzo qn
tum ad partē anie rōnalē fm q importat
pccertationē voluntatū ex diuersitate ra
tionū pcedentē. Simpliciter em indicabat
q meli? erat p suam passionē voluntatez
diuinā impleri. Sed fuit in ipso agonia qn
tum ad partē sensitiuā fm q agonia ipor
tat timorē infortunij imminētis: vt dicit
Damas. li. ij. Erat igit hec agonia relū
ctatio sensualitatis mortē horrētis ptra
rōem ipam libētissime acceptantē: qz diuī
na dispensatiōe qlibet pars sinebat agere
qd erat sibi ppiuz. Et ex illa agonia fact?
est sudor eius tanqz gutte sanguis decur
rentis in terra. **Q** hamara mors cui? so
la pco gitatio sanguinē sudare coegit: fm
Huberti. in li. ar. cru. di. iesu chzi. Timor
et amor bellātes in corde iesu fūerūt causa
tanti sudoris. Dum em attenderet tātur
qlium sic imminēdum: videret ihonora
tionem diuinam: matris dolorē: peccati
um inqritudinem. ex tali timore z horro
re ita pallidus et frigidus est effect? q su
it quasi in sudore mortis. Ex illo em timo
re fuit sudor sanguineus ad iteriora reda
ct? sup quem timorē repmendum fortissi
mus amor repcutiēs oēs poros corporis
iesu aperuit vt sic de toto corpore fluerēt
gutte sanguinis. **Q** quali ardore succēsus
erat fornax cordis iesu qui carnem suā to
tam tali sudore liqfaciebat In illa igitur
agonia plixt? orabat quasi delachrymā

In die parasceues

do. **O** pater eterne vultus q̄ ego moriar p̄ peccatoribus: et certe veniet t̄ps q̄n̄ de me nō dignabūtur cogitare. **O** pat̄ t̄tū vili gitis pctōres: Et sāguis regius fluebat: et ecce āgelus dñi cōfortans eū sicut fr̄us dñm/milesq; ducē. **A**pparitiō aut̄ illa vt dicit̄ **A**lyco. de ly. fuit in spē corpali z facta ē triplici de causa. **P**riō p̄t̄ hūanitatē ch̄i cōfortationē cōtra tristitiam insurgentē in patre sensitua. **S**c̄do p̄t̄er discipuloz ast̄tū p̄firmationē in fide sez dei/tatis ch̄i: fm̄ quā maior est angel̄. **T**er/ tiū est p̄t̄er nostraz informationē vt vics doceremur q̄n̄ orātibus assunt angeli et diuina cōsolatio. **B**er. Angeli assūt medi tantibus/assūt orātibus/interfunt psallē tibus Sed qd̄ dicebat ille āgelus domi/ no: cōtēplari possum? q̄ hec vel silia ver/ ba: **O** dñe totius creature gaudiū: ange/ loz recorderis deliberatiōis diuine. quaz cū patre et spūs sancto decreuisti mori p̄ sa lute gñis hūani: **H**āc mortē tuā expectāt serui tui angeli et anie sanctorz pat̄z: dies vna erit penalis/ sed succedet fruct̄ p̄pe/ tuis. Et tunc pius dñs potuit hec verba vel similia dixisse: **T**antū desidero aniaz salutē q̄ liberrime p̄ eis me offero ad oia tormēta sustinēda. **V**eniat p̄ditōz: veniat iudei: capiant: ligāt: pcutiant: ad oia para tus sum amore animaz. **O** ania rōnalis vbi es: quid agis: respice regē regum pro te euntē ad mortē: assiste illi rogo orātī: ge menti: lachrymātī: agonizātī: z sudorē san guinis emittenti p̄ salute tua. **N**oli doz i mire illi q̄ nō dormit ipse tibi: **I**nspice mē tis oculo p̄passiū: q̄nta p̄ te passus est a die natiuitatē sue vsq; ad p̄sentē horaz: et nūc vigilās z orans feruens p̄zi p̄ te seipm̄ offert acerbissimā mortē passuz: **C**ōpape re igit̄ ei o ania dura z collige in corde tuo guttulas illas sanguis: vide quō ab ora/ tione surgit tor̄ sanguine madefact̄: z v de bñ q̄nta fuerit anie sue angustia: cuius testes sunt gutte sanguinis. **H**uncq; morta lū aliqs ob mortis horrozē audit̄ est su/ dorē sudasse sanguineū. **H**ec anxietas de uote p̄templata plurimū p̄fortare debet pusillanimes et ifirmos: z ad diuinū amo rē accedere tepidos z ingratos. **H**is aut̄ pactis surgēs ab orōe dñs venit ad disci/ pulos suos z q̄li p̄patēs eis dixit. **D**oz

mite iā et req̄escite. q. d. **P**az poteris q̄d̄ scere. **V**ide ch̄i suauitatē: q̄ntomagis ap propinq̄t ad mortē: t̄atomagis oñdit̄ cor/ dis sui dulcedinē. **S**eptimū signū est re alis obuiatio: q̄ realiter obuiā iuit suis p̄ secutoribus: suū etiā p̄ditōrē amicablem oscu lando: vt postea dicitur sum. **D**ixit igit̄ discipulis suis eos excitādo: **S**urgite eam mus: **H**eu fr̄es mei statim capiar z ligabo: ecce appropinq̄t qui me tradet. **A**nt̄ q̄p̄rompt̄ fuerit bone iesu spūs tuus ad passionē: euidēter ostendisti. **S**ecunda p̄sideratio iniuriose p̄prehensiois: quomō .s. iniuriose p̄phensio est. **S**unt aut̄ sepr̄e que ostēdunt p̄prehensionē h̄z multā iniu riosam fuisse.

Primū est maliciosa cōuentio.
Sc̄d̄m est p̄ditiosa traditio.
Tertiū est virtuosa obuiatio.
Quartū est amorosa miseratio.
Quintū est gratiosa allocutio.
Sextū est rigorosa ligatio.
Septimū est impetuosa deductio.

Primū est zc. **J**ude. s. z mltōz armatoz q̄ siml̄ venerūt in loco vbi erat ch̄is: **D**oz em̄ hec sup̄dicta agerent: **J**udas q̄ a sc̄ti p̄uentiōe discesserat: iuit ad illos maledi ctos cū q̄b̄ mercat̄ fuerat die mercurij p̄ cedēte: quib; d̄r: **H**eo dñi. p̄missum argē tū: lūnaria deferant. **J**udas q̄ sicut habet **J**oā. xvij. **C**ū accepisset cohortē: et a p̄d̄ tificib; z phariseis mistros venit illuc cuz laternis z facib; et armis. **V**ide ei? ma/ liciā: **V**olebat em̄ in secreto eū inuenire: et de nocte: **J**deo venit cuz laternis z facib; zc. **S**ed ne p̄pter subitū p̄curuz turbatū posset de manib; suis eripi: munuit sem̄ mistris armatis. **J**ob. xv. **T**etēdit aduer/ sus deū manū suā: z p̄tra oipotentē robo/ ratus ē. **O** grauis iniuria q̄ mistri diabo boli sic p̄uenerūt aduersus deū maiestatz.

Sc̄d̄z ē p̄ditiosa traditio: quō vics tra didit eū iudas p̄ditiose: p̄ osculū: dederat eū in mistris signū di. **Q**uēcūq; osculat̄ su ero: ipse est tene. eū. **F**m̄ glo. ne loco ch̄i cap̄ perēt. **J**aco. minozē: q̄ ch̄io silim? erat in facie. **A**ccedēs q̄ ille nequā z dñm sub vo lo salutās ait: **A**ue rabbī: z osculat̄ est eū **O** iuda q̄dur? es quē dñi beniuolētia nō potuit emolliri: o q̄ grauis iniuria q̄ dia/ bolic? hō ille: os feridissimū auderet ap̄

placare ozi sacratissimo dulcissimi iesu: et
amicicie signo/benignissimi dñm pdere:
amplexat que volebat relinqre: osculatur
que volebat tradere: salutat quez qrebat
occidere. Pissim? aut iesus ait illi: Ami-
ce ad qd venisti: q. d. Amicicia ondis sig-
et pditione ags defacto. **U**l. q. d. p modū
admiratiois: **Q** iuda si scires ad que fine
inde puenies: forte a tua malicia disteres
Et ait. Iuda/ **O**sculo filii hominis tradis
Lhyf. Propriū nomē ponit qd magis ē
doleris et reuocatis q̄ puocatis ad iram.
Sp em dñs volebat eū retrahere Aliqu
pudor? p̄fusio: sic qñ d̄t in cena: **U**n? ve/
strū me traditur? ē. Aliqu timor? icussioe
p cominatōz supplicij: sicut eū d̄t: **U**e hoi
illi p que fili? hois tradet: bonū erat illi/
si nat? nō fuisset hō ille. Aliqu amor? exhibi-
bitioe: sicut eū ad mēsam eū recepit: et eius
pedes lauit et. **E**t nūc etiā eū eū amicum
vocat dī. Amice ad qd venisti: q. d. **Q** iu-
da amice mi que ad aplatum vocaui: cui
familiarē me exhibuit: cui pedes lauit: osclō
me tradis: **C**ur ista p̄ me facis: **Q** amice
mi iuda si ad p̄niam redire volueris: veniā
sum p̄stare patus: cur me derelinqs: cur a
pposito malo aim tuū nō ruocas: **Q** uerte/
re ad me ne desperes. Amice (inq̄) ad qd
venisti: **S**i ad recōciliatioē: iā es amice?
si ad pditioē: ad qd venisti: **Q** vere mā/
lucissimū dñm q̄ lz doleret d̄ iniuria quā
sibi iudas faciebat: mltō magis tñ angu-
stabat de dānatioē eius. **S**ic se deberent
hīe plati erga pctōres reuocādos/ que ad
modū dñs erga iudā. **E**t hī arguas: q̄ non
peccauit iudas tradēdo ch̄m: q̄ Roma.
viij. d̄: **P**ro p̄o filio suo nō peccit de? sed
p nobis oibz tradit. illū. **E**t **E**sa. liij. **T**ra-
didit in mortē aiām suā. **S**icut p̄z et fil?
nō peccauerit hoc faciēdo: a filii nec iudas
nec etiā iudei. **R**ūdet **Th**. iij. p. q. lxxij
vij. q̄ eadē actio iudicat diuersimode vel
in bono vel in malo fm q̄ ex diuersa radi-
ce p̄cedit. **P**ater em tradidit filiū ex cha-
ritate: filius tradidit seipm ex humilitate
et obedientia. ideo ipsi laudant. **I**udas ex
cupiditate et malignitate: **P**ilar? ex hūa-
no et mūdano timore: pharisei ex inuidia
et litioze: **I**do ipsi vitupant: **E**t potissimū
ingratissim? iudas. **C**ōtra que sic exclā-
mat **B**ern. **Q** iuda mercator pessime: o

pditor amarissime: cur nō petisti a matre
triginta illos argēteos: etq̄ paupcula et
rar: aut mēdicasset: aut poti? seipam ven-
didisset: **D**edissetq̄ tibi precii: ne innocē-
tē pderes filiū. **S**i forte q̄ris: cū dñs scil-
ret iudā malū: cū eū ad aplatum vocauit:
et cur ei loculos p̄misit: **D**icit **L**hyf. q̄
qñ fuit a ch̄zo vocat? tūc bon? erat. talis
em vocatio respicit p̄sentē iusticiā. **E**t q̄s/
uis sciret eū futurū furē et pditorē: tñ plu-
ribz de caulis vocauit eū et ei loculos cō-
misit. **S**ecūda est ratione exēpli: vt exēplo
sui ecclia malos interdū toleraret. **S**ecū-
cunda est ratioe remediij: vt vici daret iū-
de remediū p̄tra p̄cupiscentiā ex loculis
sibi cōmissis. **T**ertia est rōne documēti
vt doceret ipalia parū esse curanda quan-
do burfas deteriori tradidit. **C**laues autē
ecclesie **P**etro cū magna exaltatione tradi-
dit. **N**ō sic faciūt qui suas et alioz aias il-
lis sic cōmittunt: quibz equū aut mulum
nō committūt qui sufficientē tēporalē dis-
pensatorē vix inueniūt: sed pro aniaz con-
silio plerūq̄ simpliciores accipiūt. **B**er.
Habēt epi ad manū quibz aniaz curā cō-
mittant: tēporalē dispensatorē nō inueni-
unt. **T**ertiu est virtuosa obuiatio: qm
vici de? obuiā p̄secutoribus pergens ver-
bo suo eos p̄strauit: nec tamen p̄pter hoc
destiterunt. **U**nde apparet q̄m iuriose eū
apprehenderūt. **S**ciens itaq̄ iesus omnia
que ventura erāt super eū: processit obui-
am p̄secutoribz? et ait: **Q**ue queritis: **N**ō
q̄rit ignorāe: sed vt p̄ respōsionē suaz eos
p̄futaret. **R**esponderūt: **I**esum nazare-
num. **E**t ait: **E**go sum. **Q**uo audito abie-
runt retro: sum: et ceciderūt retro: sum in
terram. **M**irabilis potentia verbi ch̄ri/
Si. **A**ugusti. **U**bi nūc militū cohors: vbi
terro? et munitē armōiū: vbi vox odijs
ferocem armisq̄z terribilē sine vllō telo p̄-
cussit: repulit: strauit: deus autē latebat in
carne et sempiternus dies ille mēbris oc-
cultabat humanis: vt eū later nīs et faci-
bus q̄reret occidēdus a tenebris. **Q**uid
iudicaturus faciet qui indicandus hoc fe-
cit. **I**n illo autē casu est p̄sideranda eozū
miseria: quia vici nō ante/ sed retro: sum
ceciderūt: nō vtiq̄ sine mysterio. **L**adēs añ
vidz vbi cadit: sic cadūt boni i morte et in
ozōne **B**en. xvij. **L**ecidit **A**braaz pronus

In die Parasceues

In faciem suā z adorauit. Et Matth. xvij
Ecciderūt discipuli in facies suas. Eades
aut retro nō videt vbi cadit. Sic cadunt
mali i lutū peccati z in lacū miserie. Pro
uerb. iij. Via impioꝝ tenebrosa nesciunt
vbi corruūt. Uñ. j. Reg. iij. Cecidit de
sella sua heli retroꝝsum z fractis ceruicibꝫ
expirauit. Sic z isti ceciderūt. Chrysof.
Manifeste ostendit eis ea q̄ sufficiebant
eos reuocare: sed in malicia pmanebant.
Vultū ergo cōtēnebant ei⁹ potentia: nul
lā q̄ tanto miraculo viso facientes reuerē
tia. Eū at a terra tremuli surrexissent: iteꝝ
rū eos interrogauit. Quē queritis? Dixe
rūt vt prius Iesum nazarenū. Nec eū cog
noscere nec eū capere poterāt donec vel
let Iō dixit: dixi vobis qz ego sum q̄ me
voluntarie offero: si q̄ me q̄ritis sinite hos
abire. Chryso. q. di. Si me q̄ritis nihil vo
bis ad hos causa est. Ecce meipm trado
quo z dñs ostendit suā potentia: cū etiā
ab inimicis impleret voluntas sua. Aug⁹.
Inimicis iubet z hoc faciunt qd̄ iubet.
Sinūt eos nūc abire quos nō vult perire
Quartū est amorosa miseratio quā vi
delz oñdit dñs curando pontificis seruū
cui⁹ fuerat aur⁹ amputata z tñ nihilō mi
nus man⁹ iniecerūt in eū. Uñ p̄z q̄ inu
riosa fuerit ei⁹ cōprehensio. Pro hui⁹
articuli manifestatiōe notandū q̄ petrus
q̄ p̄ ceteris erat ardentior cū vidisset ser
uū illū noīe malchū d̄ p̄ se ingerere am
putauit auriculā eius dextrā forte putās
caput ei⁹ amputare sed diuina dispositō
ne ictus declinauit ad aurē. Vstice per
hoc significat q̄ p̄trus papa: epi: z alij ec
clesie prelati p̄tatem hñt p̄ntiendi aurez
dexterā ch̄tianoꝝ. i. eos taliter separan
di ab ecclesia q̄ nō possint audire diuinū
officiū: qd̄ p̄tinet ad aurē dextrā: nec esse
possunt p̄ticipes orationū z bonoꝝ ecclesie
sue. Uñ hodie orat ecclesia p̄ omnibꝫ pec
catoribꝫ etiā paganis z iudeis sed nō pro
excomunicatis. Dñs aurē suā mansuetu
dinem ostendēs dicit petro. Calicē quez
te gladiū tuū in vaginā. Omēs enim qui
acceperint gladiū gladio peribūt. Hiero.
Quo gladio peribit q̄cūqz gladiū sumpse
rit? Illo nempe gladio qui igneus vertit
ante paradisum: z gladio spiritus qui in

dei describit armatura. Chryso. Nō solū
autē mitigauit discipulos p̄ cōminatio
nē pene: sed etiā ostendit q̄ voluntarie hoc
sustinebat. Unde sequit. An putas quia
non possum rogare patrē meū z exbi. mi.
mo. plus q̄ duodecim legiones angeloꝝ
Et subdit. Quomodo ergo implebunt
scripture que scz loquunt de passiōe ch̄i
ordinata a deo vt patz. Esa. liij. Dan. ix.
z pluribꝫ alijs locis. Et cū tetigisset dñs
auriculam serui illius sanauit eū. Beda.
Nūqz p̄terati sue obliuiscit dñs. Illi in
sto mortem inferūt: iste persequentū vul
nera sanat. Videte ergo dñi benignitatē
z ex hoc cōsiderate p̄secutorū maliciā z
iniuriā quā ch̄o faciūt grauitatē: qui ad
tantā dñi mansuetudinē etiam euident
miraculo nō sunt cōuersi. Similes quidē
sūt indurati: qui nec p̄ flagella diuina nec
p̄ter dei beneficia cōuertunt sic isti: nec
sunt cōuersi p̄ter casum retroꝝsum: nec p̄
pter auriculē curā. Forte querz. An pe
trus peccauit percussendo malchū. Dicit
dū scdm Aug⁹ q̄ sic. Nam dñs quidem
iusserat vt ferrū apostoli ferrent sed nō vt
ferrent. Sed dices Ad quid ergo dicit
eis dñs vt ferrent gladiū. Ut habet. Lu.
xij. Dicendū q̄ hoc dicit in mysteriū vo
lens signare spūalem gladiū ecclesie q̄
etiā gladiū materialis sit p̄ ecclesia. Unde
Bern. li. iij. ad eugeniiū. Uterqz gladius
scz materialis z spūalis est eccle: sed ma
terialis p̄ eccle: spūalis ab eccle exercetur
Uñ executio gladiū materialis fuit tradi
ta iusticie seculari: s; possessio capta est a
beato petro z alijs apl̄s dicentibꝫ. Ecce
duo gladij hic. Et ch̄ist⁹ dicit. Satis est
q. p. Sufficit cepisse possessionē. Executio
dabit alteri. Nō debuit ergo petrus pec
tere gladio materialis: imo peccauit pec
tiendo. Sed dices hoc minime videt. cū
phinees laudat ex eo q̄ percussit zambri z
cozbi in stupro z inde cessauit plaga. Ut
h̄ Numeri. xxv. Sed dicēdū qz tūc erat
temp⁹ vindicte: tps aut passiōis erat tps
patiētie: diuersis aut tpsibꝫ diuerse leges
cōdunt. Quicū est grōsa allocutio qua
vici nō obstante iniqui p̄benderūt eum
In illa igit hora dicit iesus turbis. Tūc
ad latronē existis cum gla. z su. cōpre. me.
Remigius. Ac si diceret. Latronis offi

cum est latitare et nocere. Ego vero nemi-
ni nocui: sed plures sanavi neclatitavi / s;
palam docui. Ideo subdit. Quotidie era-
apud vos in templo docens et non me tenui-
stis: sed hec est hora vestra. i. vobis promi-
saret potestas tenebrarum. i. potestas tene-
bris data. s. diabolo et iudeis. **Sextum**
est rigorosa ligatio. Theophilus. Peractis
cunctis que sufficeret se habebat ad phi-
bendum eos: cum illi hoc nequaquam discerne-
rent: tunc capi se permisit. Unde dicit euan-
gel. Cohors quidam est multitudo armatorum
precio conducta: et tribum. i. eorum capita-
neus: et ministri iudeorum comprehenderunt Je-
sum et ligaverunt eum. **De crudele specta-**
culum videre eos sic in dominum seculares: ir-
ruerunt enim in eum fremetes: Alii clamabant
capite capite: ligate Alii eum capiebant per ca-
pillos: Alii per barbam: Alii per brachia: Alii
ante: alii retro et violenti peccerunt in terra
Alii gratias eius manus capientes retro;
verterunt: Alii sumis duris illas ligave-
runt: Alii quos (ut quidam dicunt) catenam aut fu-
nem in collo eius posuerunt: Alii verbis con-
tumeliosis conviciabant ei: Alii denique pu-
gnis et pomis ensium percutiebant eum. Re-
fertur quoque beatus Bernardus hoc dice-
re: quod prostraverunt eum in terra sicut eos per-
straverat: et appropinquaverunt super pectus ei-
us spues in facie eius: et durissime collum et
manus eius ligaverunt. Et quod sudor sangui-
nis eius adhuc ex nimia humiditate de-
fluebat per faciem in os eius: et similiter iude-
orum spurta de genis: nec ea abstergere liga-
tus poterat: suffocatus itaque suis: extunc
nisi divina virtus eum ad ulteriora pro no-
bis toleranda reservasset. **Quod** si ita est: cre-
dendum est eum illud per revelationem novisse
quomodo multe sancte et devote persone va-
rias circa domini passionem revelationes merue-
runt. Quibus primum est pia fide sentire: sed
non temere diffinire. **Secunda** fidelis anima quid
agis: quod loquimur de illo: dicimus quod tanta
partebatur: Nonne ipse Jesus dulcissimus
angelorum et hominum rex: cur igitur non plo-
ras: et. **Ans.** Quomodo letabor de libertate
te mea que non est nisi de vinculis tuis: quod
modo gratulabor de salute: cum non sit nisi
de doloribus tuis: quomodo gaudebo de vi-
ta mea que non est nisi de morte tua: **Se-**
ptimum est impetuosa deductio. Sic enim

ligatum deduxerunt per vallis iosaphat me-
ditum et torrentem cedron per viam asperam nu-
dis pedibus incedentem. Tunc apostoli vide-
bant que circa christum fiebant: eo relicto om-
nes fugerunt. Quod utique non fuit sine
magna angustia cordis magistri sui: et sine
magno fletu et planctu ipsorum. Et ut sentit
Ignacius: Eum modicum discessissent gressum
firmaverunt: et videntes eum in tali affli-
ctione que sic eum ducebant: trahendo: percu-
tendo: ipsi plorando et ad terram cadendo
dicebant: **O** magister bone: **O** Jesu dul-
cissime: **Nunc** venit illa hora mestissima qua
sepe dixisti nobis: **O** pater piissime que
sine te ibimus. Remigius. In hoc tamen
facto demonstratur fragilitas apostolorum.
Qui enim ardore fidei miserunt se morti cum
eo: tunc timore fugiunt immemores sue per-
missionis. Quod etiam implere videmus
in eis que pro amore dei magna se permittunt sa-
cturos: et postmodum non implent: Non tamen
desperare debet: sed cum apostolis resurge-
re et per penitentiam resipiscere. Post pau-
lulum autem Petrus et Johannes ceteris fer-
uenciores quasi se redarguentes christum alio-
ge sequebantur. Alchuinus. Ex devotione sequi
bantur magistrum: sed a longe propter timo-
rem: Voluerunt autem maligni capere Jo-
annem: sed ipse relicta syndone nudus, profu-
git ab eis. **Utr** dicit Gregorius in Moralibus.
li. xiiij. Elapsus tamen e manibus eorum: mox
resumpto indumento rediit. Adduxerunt
igitur illi ministri diaboli dominum Jesum ad
Annam primam: eo quod domus Anne prope oc-
currebat. Et forte illic diuertebant ne in
via longiori tumultus fieret in populo: vel
hoc faciebant de voluntate Laiphe que pon-
tifer erat anni illius volens socerum suum
Annam honorare. Hi enim duo sacerdotum
agentes emebant et per annum vicissim suc-
cedebant. **Tertia** est consideratio igno-
miniose reprobationis: quomodo. s. ignomini-
ose reprobatus est a principibus sacerdotum
et aliis in domibus ipsorum principum sacerdo-
tum. Psalmus. Lapidem quem reprobaverunt
edificantes: hic factus est in caput anguli.
Sunt autem circa domini reprobationem et vili-
pensionem considerande septem ignominie.
Prima est ignominia irrationabilis in-
quisitionis.
Secunda est inexcusabilis percussio.

In die Parasceues

Tertia est detestabilis testificatiois
Quarta est vituperabilis condemnatiois.

Quinta est miserabilis negationis
Sexta est insubilis derisionis.

Septima est horribilis despectiois.

Prima est etc. Interrogauit ei eum Annas irrationabilis de duobus de discipulis suis et de doctrina eius. **Q**ui dicit. Que est doctrina tua quam predicasti. Nunquid sufficit doctrina Moyse et prophetarum. Unde habuisti auctoritate congregandi discipulos. Domine tempore transacto vos faciebatis miracula; nemo audebat loqui uobis. **Chrysostomus.** Quia christo nullum crimen inferre poterant; de discipulis interrogabant fortassis: ubi erant; vel cuius gratia eos collegisset. Hoc autem dicebat Annas quasi sediciosum hominem et nouarum rerum factorem arguere uolens. De discipulis autem tacuit dominus; quia tunc de ipsis bonum dicere non poterat; quia fugerant nec malum de ipsis dicere uolebat. **D**ans exemplum quod mala aliorum etiam uera palam non debent. **Chrysostomus.** Sicut est mortale peccatum innocenti fallum crimen imponere; sic uerum crimine occultum mala intentione alius reuelare. De doctrina autem dicit: Ego palam locutus sum mundo; ego semper docui in synagoga et in templo in quo omnes iudei conueniunt et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas. Interroga eos qui me audierunt. De quorum uicibus dicitis suspicionem non habeas. **Alchuinus.** Non ob cognoscere ueritatis amorem interrogauit pontifex; sed ut causam inueniret qua eum accusare uellet et tradere romano presidii ad damnandum. sed dominus ita temperauit responsum ut nec ueritatem taceret; nec se defendere uideretur. Unde dicit: Ego palam locutus sum mundo etc. In hoc datur nobis forma respondendi hostibus sic ut nec ueritatem celemus; nec eos contra nos dicitis procerum. **S**econdum est ignominia inexcusabilis percussiois. **L**uam enim hec dixisset dominus: uisum assistens ministrorum dedit alapa iesu dicitur. Sic rudes poterit fieri. **Chrysostomus.** **Q**uod inexcusabilis percussio. Quid hac alapa stultius. Quid indecens. Huiusmodi sunt adulatorum; qui ut dominis suis placeant multa contra deum faciunt. **Esa. li. Quis**

tu ut timeas ab homine mortali et a filio hominis qui quasi fenem ita arefecit; et oblitus es domini creatoris tui. Dominus autem sic crudeliter percussus cum mansuetudine respondit: Si male locutus sum testimonium prohibe de malo. Si autem bene quod me cedis. **Chrysostomus.** Dulcis iesu quam pariter sustines in tempore quod ita datur re punis in seruo. Alapa nempe sibi datur patienter portauit. Datur pro apostolo Thoma percussit in medio aule apponit. Percussus igitur dulcis Iesus icu graui adeo ut finem aliquos dentes oris eius mouerentur; et per os sanguinem expyret; nihil tamen peruenit eliosum est locutus; sed tamen innocentiam suam defendit dicit. Si male locutus sum; testimonium prohibe de malo. **Augustinus.** Quid hac responsione uerius; mansuetus; detentus. Qui enim accepit alapa nunquid non iurare poterat eum qui percussit; aut celesti ignem sumi; aut terra dehiscente forber; aut correpto a demonio uoluntari; aut etiam alia homini quilibet pena uel grauiori puniri. Quid horum per potentiam iurare non potuisset ille per quem factus est mundus; nisi non patientiam docere maluisset per quam uincat mundus. **F**orte dicitis. Nunquid fecit dominus contra illud quod dixerat **Barth. v.** Siquis te percussit in unam maxillam; prebe ei et aliam. **R**esponsio secundum Augustinum. Ille non docuit tanquam preceptum absolute; sed secundum preparationem animi; ubi uicibus uidetur homini hoc expedire ad honorem dei; aliam non; imo aliquando expedit iniuriarum respondere ad ipsorum et aliorum instructionem. **S**icut hic fecit dominus; qui tamen non solum alteram maxillam tradidit iterum percipiendam; sed totum corpus prebuit figendum in crucis ligno. **T**ertia est ignominiosa detestabilis testificatiois que facta est in domo **Caiphe.** Annas enim nihil in eo inueniens misit eum ligatum ad **Caipham;** in cuius domo scribe et pharisaei et sententia conueniunt ad examinandum christum et tractandum de morte eius. **U**bi eum uenisset dominus quasi agnus qui ducit ad uictimam inter illos lupos feroces copulatus est in terra sedere. **E**t dixerunt: **Deus seductor populorum; tu uidebis quid lucrati portaueris nos iniuriando. Princeps igitur**

eur sacerdotū et omne cōsiliū querebāt
 falsū testimoniū aduersus Jesum/ vt
 eum morti traderent/ nec inuenerūt cum
 multi falsi testes accessissent. **O**rigenes.
 Falsū testimoniū tñ habet locum quā
 do cum aliq̄ colore profert: sed nec color
 inueniēbat quo possent cōtra Jesum ad/
 ducere mendaciū. Refert Nicodem⁹ in
 suo euangelio. q̄ cum multi surrexissent/
 aliquis eorū dicebat. Ego vidi eum mira
 cula faciēte. Alter asserebat. Et ego au/
 diti eum verba veritatis loquentē: et si/
 milia pleriq̄ locuti sunt spiritus sc̄to mouē
 te linguas eorū cōtra suam voluntatem.
 Nouissime autē venerūt duo falsi testes
 dicētes. Hec dixit/ Possū destruere tē/
 plum dei manufactū/ et post tridū reedi
 ficare aliud nō manufactū. Per hoc vo/
 lētes inuere q̄ diuinā sibi potentiā vsur
 parēt. Jesus autē tacebat/ quia aperte mē
 tēbantur. Nō em̄ dixerat de tēplo mate/
 riali Salomonis/ sed de tēplo corpōis
 sui. vt patz Joan. xij. Neq̄ dixerat Possū
 soluere/ sed soluere: quod dicebat nō preci
 piendo sed p̄nunciādo quid essent facturi.
 q̄m diceret Vos soluere et ego suscitabo
 Augustin⁹ autē dicit. q̄ aperta mendacia
 nō sunt responsōe digna. **O** q̄derestabi
 lū sunt falsa testimonia. **I**sidorus. et ha/
 bet de crimine falso lib. v. ca. Fallidicus.
 Fallidicus testis tribus p̄sonis est obno/
 xius. Primo deo quē piurando cōtemnit
 et in testimoniū falsitatis assumit. **S**e/
 cundo iudici quē mentiēdo fallit. Postre/
 mo innocenti quē falso testimonio ledit.
 Videns autē Caiphas q̄ Jesus tacebat
 et testimonia nō sufficere ad cōdenatio/
 nē eius ex impatiētia surgens de solio. **V**t
 (s̄m Hierony.) vesaniam mētis motu cor
 poris demonstret (ait) Nihil respondes
 ad ea que isti aduersum te testificantur.
Beda. Ad r̄sum prouocat vt ex occasio
 ne sermonis locum accusandi habeat. Je
 sus autē iterū nihil respondit. Augustin⁹
 Vbi nō respōdebat nō sicut reus aut do
 solus: sed sicut ouis silebat. Vbi s̄o respō
 debat sicut pastor docebat. Tacens autē
 patientiā in exemplo docebat/ ostendens
 potius patientia ferre q̄ inutiliter defen
 dere. **Q**uarta est ignominia vitupera/
 bilis cōdemnatōis: quia vici cōdemna/
 tibus vita fluxat.

uerunt eum reum mortis. Seniores em̄
 eorū: id est iudices ordinarij et pharisei et
 scribe interrogauerūt eum dicentes: **S**i
 tu es christus dic nobis: **B**eda. Hoc ab
 eo querebāt/ vt s̄ diceret/ ego sum/ calu/
 mularēt q̄ sibi arrogaret regiā potesta/
 tem. Princeps autē sacerdotū magis su/
 rens dicit: Adiuuro te per deū viui vt di/
 cas nobis si tu es christus filius dei viui.
Et ait Jesus: Si dixerō vobis/ non cre/
 detis m̄bi Si autē interrogauerō: nō re/
 spondebitis neq̄ dimittetis. **T**ertū
 men dico vobis: Amodo videbitis filiu
 hominis sedentē a dextris virtutis dei: et
 venientē in nubibus celi. **T**heophil⁹. q̄m
 diceret: Non est vobis de cetero tempus
 sermonū et doctrine: sed deinceps tēpus
 erit cum videbitis me filium hominis se/
 dentem a dextris dei. Hec em̄ audientes
 tūcere debebant magis: Sed post hec
 verba magis insanunt: **U**nde dicunt o/
 mnes: Tu ergo es filius dei: (q̄ ait) Vos
 dicitis quia ego sum. **V**eritatem respon/
 dit vt inexcusabiles essent: et propter re/
 rērentiā diuini nominis inuocati: **D**ans
 exemplum tenendi iuramenta licita. **T**ūc
 ergo Caiphas magis insanians scidit ve/
 stimēta sua dicens: **B**lasphe mauit: **Q**uid
 adhuc egemus testibus: **E**cce nunc audi/
 stis blasphemiam: **Q**uid vobis videtur?
O miser Caiphas tu ipse blasphemasti:
 non christus. **H**ieronymus. Pontificem
 quem de sc̄to sacerdotali furor excusse/
 rat: eadem rabies ad scindendas vestes
 prouocat. **C**onstitutis autem iudaice
 est q̄ quando aliqui blasphemā audiunt
 vestimenta scindunt. **C**umq̄ dixisset: **E**cce
 nunc audistis blasphemiam: **A**diccit:
Quid vobis videtur? **A**t illi respondē/
 tes omnes dixerunt: **R**eus est mortis.
Nam s̄m legem **L**euitici. xliij. **B**lasphe
 mi morte puniebantur et precipiebantur
 lapidari. **B**eda. **S**ententiā sua se conde
 mnauerūt qui eum morti adiudicant quē
 et oris et operis sui testimonio deus cog/
 noscere possunt. **E**t **O**rigenes. **Q**uanto
 putas fuit erroris illā principalem omni/
 um vitam ream mortis pronunciare ac p̄
 rantorū resurgētū testimonia nō respicere
 in illū fontē vite. **D**e quo omnib⁹ viuent/
 tibus vita fluxat.

In die Parasceues

Quinta est ignominia miserabilis negationis. Quomodo vix petrus ter eum negavit. De his autem negationibus varij: vati- no modo loquunt. In eum Joā. videt q̄ due prime fuerūt facte in domo ane. In vero Matth. & Lu. in domo caiphe. Dicendū in Augustinū & cōcordia euange- lista. q̄ oēs fuerūt facte in domo ane. Sic ergo dicam. Cū dñs adduceret ad annā secuti sunt eū duo discipuli petr⁹ & ioh̄ anes vt cōius tenet. Joānes aut̄ erat nor⁹ in domo pōtifficis: iō intravit. Petr⁹ aut̄ stabat pavidus ad ostiū foris. Joānes ergo rogabat ancillam ostiariā vt intro- mitteret petrū. Que cū videret eū pau- dum & alteratū. Dixit ei. Nunquid ex discipu- lis es hoīs istius: q̄. v. videt q̄ sic. Qui ex timore vix audes loqui. At ille negavit eum dicens. Mulier non noui illum ne- q̄ scio quid dicas. Chrysostom⁹. Quid dicas petre: nōne pri⁹ dixisti. Si oportue- rit me mori tecū nō te negabo. Non erat miles q̄ te interrogaui: s̄ ostiaria vilis: Spūaliter: petrus. i. pastor ecclesie. aliq̄ introducit p̄ ancillā. i. amicitia carnalem ac etiā p̄ ancillā vincit & christū negat fa- ctis suis. Erat autem petrus torpens tor- pore infidelitatis & cū alijs se calefaciebat exterius: cui verus ignis extinguebatur interius. Ille igitur timēs dñs ibi stare exire voluit: & dū exiret animaduertit eū alia ancilla que dicit ministris: Et hic cū Iesu erat. Nū dixerūt petro. Vere tu ex illis es. Nam et loquela tua manifestū te facit. Hoc dici pōt cuilibet sb̄is turpib⁹ yrenti. Turpis ei loquela turpes mores ostendit q̄ vt habet Matth. xij. Et abundantia cordis os loquit. Cum autem hoc diceret petro negavit iterū cum iura- mento dicens per magnū deū israel non noui hominē illū. Hic nota sp̄periculosa sit mala societas. Dum enim petr⁹ fuit cū alijs apostolis non negavit christum sed quando fuit cum malis ministris pontifi- cis. Et Hieronym⁹ dicit. Valū est con- uersari in curijs magnatū. Stella enī in curia herodis a magis disputat quibus in- de egressis iterū apparuit. petrus etiā in curijs anne & caiphe iesum perdidit. Sz heu quid dicemus de curijs platorum ec- clesie. An non negat ibi christus: Audi

Bern⁹ sup̄ Qui habitat. Omnes que sua sunt querūt nō que iesu christi. ipsa quoq̄ ecclesie dignitatis officia in turpem que- stū & tenebrarū negotia transferunt: neq̄ in his animarū salus sed luxur querit di- uitiarū: p̄pter hoc frequentant curias: pro- epatib⁹ & archidiaconatib⁹: hodie decer- tatur: vt ecclesiaz redditus in sup̄fluita- tis & vanitatis vsus dissipetur. Quomō- nempe animaz salus querit: q̄ cū sint sce- lerati viri carnaliter viuētes & huiusmodi di: bñificia occupant p̄ce p̄cio: vel obseq̄o obrinent. Et tales simoniaci se ingeren- tes ad ordines: sunt suspensi: & postmodū sua officia exercendo irregulares. Quā- tez sim̄ simoniaci parz exp̄se. j. q. j. Dicit nationes &c. Sunt nōnulli. Nec possunt absolui nisi resignēt huiusmodi beneficia. Preterea quō possunt eē sufficientes an- marū pastores & siderata eoz vitaz igno- rantia ceca: qui nec de minima questioe tangente cōscientiā scirent r̄ndere. Unde Grego. in registro. Verendum nobis est & dicere pudet q̄ sacerdotes sibi ducatus vsurpant qui exordū religiose militie nō viderunt. Patet itaq̄ ch̄m nūc negari & cōtemni in domib⁹ pontificū. Quod & ibi tūc figurabatur cū petrus euz negavit in domo p̄ncipis sacerdotū. Post sup̄radic- ta: interuallo facto quasi hore vnus dicit vnus ex seruis pontificis cognatus & cuius abscedit petrus auriculā. Vere & h̄ cum illo erat: nam & galile⁹ est: & dicit petro. Nōne ego te vidi in horto cū illo: Tūc cepit petrus iurare & anathematizare dī. A deo sim̄ maledictus si noui hoiem. Ra- barius Nota q̄ primū ait. Nescio quid di- cis. Secūdo cū iuramento negat. Tertio cepit detestari & iurare q̄ nō nouit. Per- seuerare q̄ppe in peccato dat incrementū scelerū: & qui minora spernit cadit in maiora. Et cōtinuo adhuc eo loquēte cantauit gallus. In quo nota q̄ gallus. i. diabolus cantat quādo plati peccant. Vel sc̄o: Ra- banū per gallū intelligit q̄ somno lēto in peccatis increpat. De istis negationibus vident euāgeliste diuersimode scribere: q̄ Matth. Lu. & Jo. dicūt ter negasse petr⁹ ante primū gallicatū. Bar. aut̄ dicit gallū post primā negationē cantasse. Nū nota Aug⁹. in li. de 2 cordia euāgelistaz q̄ ter

tia negatio petri intelligitur qm̄ vna negatio cōtinuata: q̄ totalis inchoata ante primū gallicantū: cōsumata est ante sc̄dm: s̄o Barr. Lu. 2. 3o. loquunt̄ de illa: habēdo respectū ad inchoationē. Bar. 3o ad cōsumationē: 2 nō repugnat vt patet q̄ ch̄s dicit (pm̄ q̄ Bar. ponit) de bis: alij nō ponūt ad maiore exaggerationē. Posset etiam intelligi q̄ primū galli cantū petrus nō audīuit sed sc̄dm: 2 ita tres dixerunt ante q̄ gallus cantet: mare 3o ante q̄ gallus bis cantet nō referendo ad petrū.

Forte querit̄ q̄re pm̄isit dñs petrū qui tam feruens erat in eius amore ita grauit̄er cadere. Rñsio. p̄ter tria. Primo p̄pter maiore petri humiliationē. Aug. 2. li. 2. de ciuitate dei. Audeo dicere sup̄bis vtile esse ruere in aliquod peccatū manū festū apertū: q̄ vnde sibi displiceant q̄ iam sibi placendo ceciderūt. Salubrius enim petrus post peccatū displicuit q̄ sibi placuerat dum p̄sumpsit. Sec̄do p̄pter generalē oim̄ informationē vt sic reprimat̄ humana p̄sumptio. Aug. 2. hic cognoscitur q̄ verū sit illud. Sine me nihil potest̄ facere. Ecce em̄ ad vnus aure pulsus firmisima colūna cōtremuit. Tertio p̄pter specialem petri instructionē: vt vitz pm̄ Bre. di. 1. j. is qui futurus erat pastor ecclesie: in sua culpa disceret q̄liter alijs miseri deberet. Et chryso. in sermone. Idcirco diuine prudentie secretū pm̄isit vt ipse primus laberet petrus q̄ erga peccantes duriores soliam p̄prij casus intuitu temperaret. Idcirco nō angelico arbitrio cōmittere sacerdotij potestate voluit: ne cū ipsi minime peccarent: peccatores sine misericōdia iudicaret. Miserabiliter autē cōsumatis negationibus 2 audito galli cantu cōuersus iesus a iusticia in misericōdiam: respexit petrū: 2 tunc recordatus est verbi iesu qd̄ dixerat: prius q̄ gallus cāter: ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare: p̄cicitq̄ se in quanda fouea que postmodū gallicantus ē appellata: vbi 2 postea edificata est ecclesia in honore beati petri: vbi gemebat: peccatū tundeat di. Heu quid fecisti miser infidelis: dñm tuū negasti. Et in illa foueayt dicunt aliqui stetit p̄c̄ verecūdia vsq̄ ad diem resurrectionis: tantamq̄ huius peccati detestationē habuit q̄ nunq̄ ipsi re-

cordabat quin amarissime fieret. Tñ a primo gallozum cantu vsq̄ mane stare in oratione: cōsueuit flens p̄ illa negatione vt habet̄ in Itinerario Elementis. Et tigit autē sem̄ vt ibidem dicit̄: q̄ beat⁹ clemens dicit̄ ei. Pater mi quare sic fles: cum per fletū perdas oculos 2 vltra cum scias peccatū tuū tibi dimissus. Rñdit petrus. O clemens cum recordor benignitatis dulcissimi ieur: quō vidi eū p̄stratum ante pedes meos: 2 q̄ tam vilit̄er eū negaui: nō possum a lachrymis cōtinere. O miser peccator: recognosce quotiens per peccatū deuz negasti 2 reliquisti: cur nō fles cum petro in fouea humilitatis vt sic cū petro veniā cōsequaris. Vide ergo vias tuas i ualle sc̄ito qd̄ feceris. Sexta est ignominia cōfussibilis derisiois quomodo vitz ignominiose 2 p̄fussibiliter fuit derisus 2 vilit̄ensus a ministris pontificū. Alij in preciosam eius faciē conspicuendo. Qd̄ turpius q̄ in illam clarissimā faciē cōspuere. Bern. Vultū tuū dñe iesu in que desiderant angeli p̄spicere sp̄tus inquinauerūt. Esa. 1. Faciē meā nō auertis ab increpantib⁹ 2 p̄spuentib⁹ in me: Alij barbā eius euellendo iuxta illud Esa. 1. Corp⁹ meū dedi p̄cutiētib⁹ 2 genas meas vellentibus. Alij faciē eius velando 2 ipm̄ percutiendo sicut p̄cuti solent fatui dicendo. Prophetiza nobis ch̄riste q̄s est qui te percussit: deridentes vitz eū vt falsum p̄phetam. Sc̄dm̄ aliquos velauerūt faciē eius ne videntes tam gratiosam faciē pietate vincerent. Beda. O infana cecitas iudeoz qui illam desiderabilem faciē quā patres eoz aduenturans tanto desiderio desiderauerūt: ipsi infelices quādo eam presentē habuerunt tam ignominiose velauerūt: nō demeruerūt ne illam cognoscerēt. Chryso. Est terre q̄ dñs cesus sustinet 2 patitur impiorū ridicula: formā nobis patēt̄ie prebens. O iesu benedicte q̄ dura tibi fuit nox illa in qua a principio vsq̄ ad finem quietē ne sc̄is: s̄ nūc vno nūc alio loco corporis fatigaris. O pie iesu quantū nos dilexisti: quos cum laborib⁹ 2 iniurijs redemisti. O mens humana cur dura es que dño sic afflicto: sic illuso non cōpateris. Heu quid erat videre illos seuiantes trahend⁹

In die parasceues

res capillos: alios faciem conspuentes: alios percurrentes etc. **D**oulcis iesu qntu nos amasti sed heu nos miseri te no diligitimus. **S**piritualiter Illi conspuunt qui blasphemant quia deo contumelia inferunt. Item fm Gregorij. Illi in faciem christi conspuunt qui sanctos et iustos confutant. Illi velant oculos christi qui veritatem celant et falsitatem fouent sicut falsi iudices et aduocati. Illi percutiunt qui pauperes opprimunt: iuxta illud **Matth. xxij.** qd dicitur ex minimis etc. Item fm Bedam. **D**es falsi christiani christum colaphizant qui christum ore fatentur: factis autem negant. vt dicit **Lit. j.** **S**eptima est ignominia horribilis desperationis. scz maledicti iudei qd vt dicit Hierony. Plus christum offendit desperando qm tradendo: qz desperando peccat contra deitatem: cuius misericordia infinita: tradendo contra humanitatem. Sic ergo dicit euangelista. Videns iudas qd damnatus esset: penitentia ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum. **O**rig. Sed quomodo vidit iudas quomodo damnatus esset: nodum enim a pilato condemnatus erat. Forstian dicit aliquis qm consideratione mentis sue vidit exitum rei. **A**li autem dicit quomodo quod scriptum est: videns iudas qd damnatus esset: ad iudam referretur: tunc enim sensit malum suum et intellexit se damnatum. Iudas enim sic penitentia ductus propter enormitatem peccati retulit etc. **C**hry sost. Vide quomodo penitentia agit qm completum est et finem accepit peccati. Non enim permittit diabolus eos qui non vigilant videre malum anteqm perficiant. Retulit igitur iudas triginta argenteos: quasi eodem pretio quod christum vendidit possit redimere. Dicens Peccati tradens sanguinem iustum. **G**ratianus de pe. dis. j. c. His penis. Arbitror qd etiam iudas potuisset misericordie domini non excludi a venia: si penitentiam apud iudeos et apud dominum agere voluisset. Sed miser iudas desperatus ex horrore culpe: non est ausus ad dominum redire: sed ad iudeos iuit qui eum deriserunt dicentes. Quid ad nos scz de peccato tuo. Tu videris. i. ad te spectat videre factum tuum. Sufficit nobis tenere eum. Videns ergo qd deriderent eum: peccit argenteos in templo vnde capti fuerat. Et abiens desperatus laqueo se suspendit: et

sensus crepuit medius. **V**t hinc Actus j. Leo papa Sceleratior omnibus iuda atqz infelicioz existit: que non penitentia reuocant ad dominum: sed desperatio traxit ad laqueum. **O** nequissime iuda: qd tibi profuit auaricia tua: argenteos reddidisti et animam tuam diabolo. corpus autem laqueo mortis tradidisti. **O** miser tu totum perdidisti: corpus et animam et pecuniam. Sic et simoniaci: vltimorum: auari totum in fine perdidit. **E**ccl. x. Luz moriet homo hereditabit bestias serpentes et vermes. Bestie enim. i. executores et heredes bestialiter viuentes accipiunt pecuniam et terrenam hereditatem. **S**erpentes. i. demones animam: ymes autem corpus. **G**losa sup **Matth.** Multi hodie sunt qd execratur factus iude: et tunc iude similes sunt. **I**ni multi socij ac fratres iude censendi sunt. **P**rimo qz indignantur et murmurant de his que domino offerunt vel pro deo dant qm cum iuda dicat. **V**t qd perditio hereditates etiam filios aut consanguineos perditos: si diuino officio aut seruitio mancipant. **S**ecundo qd verbis aut linguis dilectionem simulant: et tunc contrarium in corde gerunt et opere faciunt. **B**ertr. Quando bonum foris: et corde malum meditantis: oscula que iudas domino dedit tui mihi das. **D**es igitur tales sunt socij et fratres iude. **T**ertio illi qd signa deuotionis et reuerentie ad deum habent tamen exterius. interius autem propositum gerunt pseuerandi in peccatis: habent iuda sub signo reuerentie iniuriam et irriterentiam domino faciunt. **Q**uarto usurarij: sacrilegi: decimas et res ecclesiasticas de fraudantes. **E**t generaliter omnes auari qd propter auariciam dominum derelinquunt: hi sunt miles iude qd propter auariciam dominum vendidit. **U**surarij etiam vendunt tempus quod dominus in sua potestate posuit: id hoc modo dicit dominum vendere. **S**acrilegi etiam res ecclesie christo pertinentes accipiunt: quod et iudas pecuniam accepit de templo. **A**ceperant enim principes sacerdotum pecuniam illam non de puris buris: sed de gazophylacio repleto. **Q**uinto specialiter qd auari sacerdotes qd curam quidem gerunt pecuniarum: sed non animarum quod de pecunia quidem solliciti: de animabus vero minime. **S**exto simoniaci qd vel beneficia simoniace obtinent: vel qd sacramenta vendunt et precipue qd missas pecunia celebrant. **A**d hoc id aliquando se offerentes et quasi

cu iuda di. Quid vultis mihi dare z ego vobis eum tradā: Septimo omēs fornicatores q̄ p minima delectatōe aias suas ch̄i sanguine redēptas diabolo vendunt z fornicatrices que p p̄cio seip̄as ch̄i sanguine redēptas p̄sternūt. fautores etiā z faurices talū: z sp̄alit̄ vetule ille india dolare que iuueculas decipiūt z vendūt. Hi oēs fr̄es z sorozes iude sūt. Octavo sp̄alit̄ sacerdotes fornicarij iter quos etiā sunt aliqui publici z notozij. Hiero. Dic sacerdos dic clerice quō iisdē labijs q̄b̄ osculatus es filiū p̄ginis. i. ch̄im in sacramento altaris audes osculari labia meretricis. Nuda: osculo filiū ihois tradis. i. similit̄ es. Nono: illi q̄ p munere sub ali qua apparētia virtutis inocētē z decipiūt z grauat vt falsi testes z q̄ iusticiā vendūt vel sub vmbra iusticie inocētēs p mune re ledunt vt sunt falsi iudices. Illi etiam qui pro munere iusticiam punitiā impedunt vel omittūt. Ipse ch̄is est iusticia z veritas. Decimo oēs in pctis indurati ex cōicati oēs ecclie auctoritatē p̄tēnentes: quē admodū z iudas noluit audire correptionē dñi. Undecimo p̄fiteri differētes qui etiā peiores quodāmodo dici possūt quia iudas nō multū distulit penitere et p̄fiteri. Duodecimo oēs indigne cōicantes qui q̄ntū est ex seip̄is ch̄im diabolo tradūt dū ipm ponūt in loco qui subiectus est diabolo. Unde de quolibet tali potest dñs dicere qd̄ de iuda dicebat. Tertio decimo oēs recidiuātes in pctm̄ post cōitōnē q̄ etiā dñm quē receperūt q̄ntū in seip̄is est diabolo tradūt qm̄ locum in quo dñm receperūt diabolo subijciūt. Hi. et ego omēs supradicti sunt socij z fr̄es iude. Quartodecimo mūd̄ socius ē sp̄ iude. Dū dus q̄ppe qm̄ dat diuitias: salutare dñi ē sp̄ vana z salutes p̄mittere: qm̄ dat delicias z solacia zc. osculaf. qm̄ dat honores tūc amplexat. His oib̄ modis q̄si iudas decipit z morti tradit. Job. xij. Ducunt in bonis di. suos z in p̄cto ad infer. descēdūt. Quinto decimo oēs fures raptozes et res alienas quis mō iniuste detinētes Iudas em̄ fur erat. Jo. xij. Imo mlti sūt iuda peiores qz multi tales nec penitēt nec p̄fiter: aut si q̄nqz p̄fiteant: tñ restituere

nolūt. Judas aut̄ penituit: seip̄m accusauit z pecuniā restituit: qz triginta argēteos retulit p̄ncipib̄ sacerdotū. Principes at̄ sacerdotū argēteis acceptis dixerūt. Nō licet eos mittere in corbanā. vbi scz ponēbāt oblatōes m̄pli: qz p̄cū sāguis ē. Aug. Qual inocētē simulatō pecuniā sanguis nō mittere in arē: z ipm sanguinē mittere in p̄sciam: Hiero. Vere culicē colātes z camelū glutiētes. Cōsilio itaqz isto emērit ex ill agz cuiusdā figuli i sepulturā pegrinū: z dicit̄ ē ager ille acheldemac. i. ager sāguis: z postea edificata ē ibi ecclia sc̄oz. In h̄ notat̄ qz ch̄is p suū sanguinē nob pegrinū emit q̄etē p̄petuā. Aug. Nos ei pegrinū in h̄ mōdo sum̄ tāqz hospites i hac luce versamur. **Quarta p̄sideratio** facinorose iudicatiois quō in pre iudicatiois ē ad mortē **Ubi p̄siderāde** se septe im **Pr̄ia** impietas d̄estād̄ accusatiois (pietates **Secda** iprobāde remissiois. **Tertia** aboiāde pelectois. **Quarta** execrāde flagellatiois. **Quinta** vituperāde illusiois. **Sexta** p̄denāde refuratiois. **Septia** repbāde sentētiatiois. **Pr̄ia** igit̄. zc. quō iudei accusauerūt eū: corā pilator adduxerūt eū vincitū. vt d̄. manib̄ a ego ligat̄ eū mlt̄s iuicij ad pilatū vt iudicaret eū. Sic at̄ d̄ Nicodemus in euāge. suo Pilat̄ iussit vni furoz suoz vt duceret iesum itra p̄tōiū Ipsi ei iudei nō introierūt vt n̄ p̄aminaret: s̄ vt manducaret p̄tcha. i. azymos panes q̄s n̄ licebat edere: nisi mūd̄is. In dieb̄ aut̄ azymoz p̄trahēbat̄ imūdiātia ex ingressu doct̄ m̄ aliēgene. Aug. **Pr̄ia** cecitas aliē iudic̄ p̄tōio p̄aminari timeb̄ at̄: z fr̄is inocēt̄ sanguinē effūdere n̄ metuebāt. Istis aut̄ sūt siles q̄ de modic̄ p̄sciam fac̄tes enozmta nō curāt. Iussit ergo pilatus seruo suo vt iesum in p̄tōiū duceret vt ipm interrogare posset meli⁹ extra tumultuz iudeoz. Ipse em̄ erat medius hinc inde discurrens. Ille ergo seruus ch̄im introducens vt ait nicodemus deposuit suum fasciale z adorans dñm: illud posuit in terra: vt dñs ambularet supra: qd̄ iudei cernētes grauiter indignati sūt p̄tra seruū. Pilat̄ ḡ interrogauit nūciū cur hoc fecerit. Allegauit em̄ illud qd̄ fecerant pueri

In die parasceues

hebreoy dominica pcedeti quomo pcesse
rant obuiam ei: z strauerat vestimenta sua
in via. Et hoc patz aggrauatio scelerz iu
deoz. Paganus em ille legem ignoras
reuerentia domino faciebat. Illi po mor/
tem eius qrebant. Introducto itaqz Je/
su Pilatus interrogauit eos: Quā accusa
tionē afferis aduersus hominē hūc? Re/
sponderūt: Si nō esset hic malefactor: nō
tibi tradidissim⁹ eū. q̄si dī. Nos qui sum⁹
tante auctoritatis: sic solēt maliciosi se iu/
stificare: et Pilatus q̄si ex eoz r̄sione in/
dignat⁹ dicit: Accipite eū vos: z fm legez
vestrā iudicate eū. q. dī. Dicitis q̄ sufficit
examinatio vestra: sufficiat vestra sentē/
tatio. Et dixerūt: Nobis nō licz interfice
re quēqz. Chryf. vel ideo: qz multū d̄ po/
testate eoz abscisū erat: eis romanis sub/
iacentibus: vel ostēdere volentes pctm̄ et
nō esse iudicū: sed crimē publicū: qz se re
gem dicit. Ul̄ quia eū crucifigi cupiebāt
vt etiā modo mortis eū diffamaret. Non
licz autē eis crucifigere: sed q̄ alio modo
interficiebāt mōstrat Stephan⁹ ab eis
lapidatus. Et ideo subdit: vt impleretur
sermo quē dixit significas qua morte est
mortit⁹. Hec ille. Leperūt autē eū accu/
sare in multis. De quibz Lucas tria exp/
mit. Dixerūt em: Hunc inuenimus sub/
uertentē gentem nostrā: scz falsam doctri
nam seminādo: et phibentem tributa da
ri cesari: et dicentē se christū regē esse. De
prima accusatōne nō curauit Pilatus: qz
gentilis erat: de lege Moysi. Non curans.
Secundā sciebat esse falsā: quia christū
audierat aliquādo dixisse Reddite q̄ sunt
cesaris cesari: et que sunt dei deo. Und̄ so
lum curauit de tertia que plus eū tange/
bat. quia videbat esse cōtra cesaris hono/
rē. Introiuit ergo in p̄torū Pilatus: et
interrogauit Iesum dicens: Tu es rex iu/
deoy. q̄si diceret: Est hoc verū qd̄ tibi im
ponitur: quia vtz dicit te regē iudeoyz.
R̄t̄ Iesus: A temēpō hoc dicit An aliq
tibi hoc dixerūt de me: Theoph. Innuit
ex hoc pilatū esse recordē et indiscrete iu
dicantē. q. d. Si ex teipō hoc loq̄ris: pan/
de signa rebellōis mee At si ab alijs pce
pisti fac inq̄sitionē ordinariā. R̄ndit pila/
tus: Nunqd̄ ego iude⁹ sum. q. d. De hoc
a meipō nō loq̄r: Sēs tua z pōtiffes tra/
diderūt te mibi/ q̄ te deberēt defendere.

Quid fecisti: Iesus igit ad altiora pilatū
inducere volēs R̄t̄: Regnū meū nō ē de
hoc mūdo. q. d. Rex sum nō t̄lis vt puras
sed mltō excellētor. Aug. q. d. Audite in
dei et gentes nō impediō d̄natiōez viam
in hoc m̄do: sed qd̄ vultis ampli⁹? Uēite
credēdo ad regnū qd̄ nō est de hoc m̄do.
O dulcis iesu nō tibi sunt mlti tui vi
carij in pompis et delicijs terrenis p̄ncip/
ibus se eq̄parātes: vere regnū eoz est de
hoc m̄do. Et subdit ch̄s: Si de hoc mū/
do est regnū meū ministri mei vtzqz de/
certarēt p̄ me vt nō traderer iudeis. Ch̄s
stus ostēdit regnū mūdani ibecillitatē: qm̄
a ministris habz fortitudinē. Sc̄pt̄: Nūc
aut regnū meū nō est hic. Nō d̄r: nō ē hic
hic em est regnū ei⁹ vsqz ad finē seclī ha
bēs secū iuxta zizania vsqz ad messē: sed
tū nō est hic: quia pegrinamur in h̄ m̄do
Quid em est regnū ei⁹: nisi credētes i eū:
quibz d̄r: de hoc m̄do nō estis. Dicit ḡ ei
pilat⁹: Ergo rex es tu: Tu dicitis: qz rex
sum ego. Ita r̄sum tēperauit ne calūnie
occasionē daret. Et subdit: In hoc em̄ na
rus sum: et ad hoc veni in mundū vt testis
monū phibeā p̄tati: Et ois q̄ est ex p̄ta
te/audit vocē meā. Cui pilat⁹: Quid est
p̄tate: Theo. Nā fere ab hoibz euauerat
et cūctis erat incognita dū eēt increduli.
Pilat⁹ at̄ statū exiuit ad iudeos nec r̄sū
expectauit: qz vt d̄r Alch. idign⁹ erat au/
dire. Nā lz iudiciū in p̄tate ichoauerit: s̄
i pueritate finiuit. Uñ p̄tz q̄ de p̄tate n̄
mltū curabat. Siles s̄ mlti pilat⁹ q̄ d̄ p̄
tate q̄rūt: sibi tñ displicz p̄tate audita d̄ vi
cijs suis. Pilato sp̄nat̄ s̄ siles iudices in
q̄/ q̄ cū volūt iustā ferre s̄iaz: p̄mo q̄dez
ab aliq̄ p̄tate icipiūt: s̄z i pueritate finiuit
Pilat⁹ itaqz cū audissz a xpo regnū suū n̄
eē de h̄ m̄do/ accusatōz illā nō pōderauit
sic nec alias duas. Iō de p̄tio suo exies
d̄no et iesu secū uēiente d̄r ad iudeos: Nū
lā eam mortz iuenio i isto hoie. Ipi at̄ qz
destuebāt i crimibz: s̄ i ualescētibz vocab/
di. Comouit p̄lz p̄ vniuersā iudeā icipiet
a galilea vsqz huc .q. dī. Peruertit pl̄m
turbat pacē cōez. Et accusabāt eū et sumi
sacerdotes i mltz. Ies⁹ po nihil r̄t. Am
bro. Accusat̄ d̄ns z taz: qz d̄fēsio n̄ idigz
Ambiūt defēdi q̄ timēt vici. Nō ḡ accusa
tiōez p̄firmat tacēdo: s̄z d̄spicit n̄ refellēdo
Dicit ḡ illi p̄. Nō audz q̄ta adūsū te di. te/

stimonia. Et yfost. Hoc dicebat volens eum liberare dum se excusando responderet. Dignum enim videbatur ei magno miraculo: ut exhibitus ad iudicium criminale: imperturbabilis taceret ante mortem: quod apud omnes homines terribilis iudicatur. **S**ecunda est impletas reprobando remissionis: quod si imple remissit eum pilatus ad herodem: et herodes ad pilatum. Imple inquam quoniam si pia fuisset pilati voluntas non remississet eum cum sciret eum innocentem. Pilatus itaque quoniam audierat galileam nominari: cuius tetrarcha erat herodes: interrogavit si homo galileus esset: et cognovit quod de herodis parte erat: misit eum ad herodem qui tunc hierosolymis erat propter solennitatem paschalem quod in die nativitate erat pater enim suus in fauore uxoris suae: quod iudea erat: transiens ad ritum iudaicum: se fecerat arcuicidi. Sicut dicit iosephus. **U**llo autem iesu gaudiosus est herodes. Ex multo enim tempore. scilicet a decollatione iohannis baptiste iesum videre cupiebat: quia multa de doctrina eius et miraculis audierat. Unde et sperabat aliqua signa ab eo fieri. Interrogavit ergo eum multis sermonibus: non sicut veritatis amator: sed sicut curiosus et tentator. Ideo christus nihil respondit: nec aliquod signum fecit. **H**erodes non reputavit christum salvatorem sed incantatorem. **I**ohannes non erat dignus neque prophetis: neque miraculis. **B**regio. Existit in hoc nos docuit ut taceamus quoniam cognoscimus quod auditores nostri nostra volunt audire quasi laudanda: et sua pueris facta non mutare. Ne dum ostentationis studio verbum dei loquimur: et eorum qui erant: culpa esse non demonstraret: et nostra quae non erat fiat. **S**trabantus sacerdores et scribe postantem accusantes eum coram herode. **D**e illis forte de quibus accusaverunt eum coram pilato: ad quas accusationes tanquam indignas ratione dominus nihil respondit. **N**on videtur herodes spreuit eum reputans eum idiotam. Sic hodie veri christiani sectatores ab alijs spernunt et idiotae reputantur. **J**esum etiam aliquid cum herode spernunt quod doctrina eius et miracula quae erant. **L**ucam tamen secundum Gregorium. **N**on sit tempus miraculorum: sed operum: et dicunt. **S**i quis ex mortuis rediret crederem: ei de inferno et de paradiso. **S**ed talibus esset notanda responsio abrae ad diuites. **L**u. xvj. **S**i moysen et prophetas non audiret: neque si quis ex mortuis resurrexerit cre-

dent. **N**on solum autem illum spreuit herodes sed illudit: veste alba induendo tanquam fatuum: et sic remisit ad pilatum. **P**robavit se in eius mortem consensisse: quod enim sibi fuerat missus tanquam homo sue iurisdictionis: cum non inueniret in eo causam: debuit eum absolueret et non alterius iudicis arbitrio relinquere. **C**onsidera o anima quomodo pius dominus ducit et reducit: contemplant eum demisso vultu et verecundando incedente: conuicia et clamores audientem. **E**t facti sunt amici herodes et pilatus in illa die. **S**ic sepe contingit inter homines peruersae voluntatis quod duo inimici amici fiunt ad nocendum uni tertio. **F**acti sunt inquam amici: propter mutuam reuerentiam sibi mutuo delata. **N**am antea erant inimici propter iudaeam galileam et alios galileos coplices eius: qui erant de iurisdictione herodis: quos pilatus occiderat ipis sacrificiis: mulsens sanguinem eorum cum sanguine sacrificiorum: eo quod tributum cesaris assererent iudeis illicitum. **H**oc refert iosephus. xxj. li. antiquitatum. **D**e qua etiam aliquid scribit. **A**ct. v. **D**um autem praedicta agerent beatissima virgo sollicita de filio venit hierusalem cum magdalena et cum sororibus suis. **I**ngressa igitur veniebat praesus atrium templi. **E**t in contemplantatione cuiusdam doctoris neminem reperiebat: quaedam tamen mendicium reperit in illo loco ubi symeon alias sibi dolerat. **T**uam ipsius animam praesens gladius. **H**uc igitur sic est allocuta. **U**bi est magister propheta. **Q**uid est quod populus hodie non conuenit ad praedicationem. **H**ae omnia (ait ille) nescitis. **C**erte iam sunt rumores per totam civitatem quod ipse captus sit a iudeis. **H**eu (inquit) illa quod faciam: quo ibo: et pro dolore corruit in terram. **I**terum ait iohannes euam. **V**oles quod dominus faciebat virgini intromittere: venit ibidem plorans: qui ut dominam vidit non poterat pro cordis angustia os aperire. **Q**uare ut beata virgo conspexit. **H**eu (inquit) iohannes charissime) ubi est magister vestrum: **H**eu dilectissime: ubi est filius meus? **E**t ille ait. **H**ae omnia: dura vobis noua refero. **M**agister meus filius vestrum dulcissimus: captus est: ligatus: et tanquam latro ductus. **H**eu omnia nos omnes eum reliquimus in necessitate sua: per totam noctem fuit afflictus in domo anae et caiphetae et petrus eum publice negavit. **H**anc autem ductus est ad pilatum et postmodum ad herodem: unde nunc venio. **E**t iterum nunc reducit ad

In die Parasceues

pilatū vt morte damnet. **O** dñā q̄ grauis
anxietas penetravit cor vestrū. Heu di-
cāt matres: tenere diligentes filios q̄ an-
gustiarētur si audirent eos ad mortē duci
Et certe dolor eaz minim⁹ esset: et q̄si p
nihilō reputand⁹ respect⁹ doloris virgi-
nis sacre. Potuit itaq; dicere illō Thren
j. Posuit me sez passio filij mei desolatam
tota die merore cōfectā. Et tūc vt credi-
mus ioānē rogavit et socias vt eā duceret
ad domū pilati. Nos quoq; illuc spū acce-
damus ad cōsiderandas angustias x̄i re-
deprois. **T**ertia est impietas abo-
mināde p̄lectōis: qz vicz impij poti⁹
elegerūt barabbā q̄ ch̄m. Vidēs enim
pilat⁹ dñm ad se reductū: sciēs qz p̄ inui-
diā tradidissent eū. Vidēsq; eos instan-
tes mortū ei⁹ volebat eū liberare. **U**n̄ aut
Obtulistis mihi hūc hoīem q̄i auerten-
tem pplm et ecce coraz vobis eū interro-
gans nullā causaz inuenio in eo ex his in q̄
bus accusatis eū: sed neq; herodes. Nam
remisit eū ad nos et ecce nihil dignū mor-
te actū est ei. Sed ecce qd faciam vobis.
Est cōsuetudo vobis vt dimittā vnū in
pascha Licet aut sint plures vinciti: est tñ
vn⁹ sceleratissimus latro homicida et se-
diciosus. Videte qz nō habebitis nisi al-
terū barrabā aut iesum. Deliberate cito
quē vultis de duobus: Necessē em̄ habe-
bat eis vnū dimittere p̄ diem festū sicut
dicit nico. de li. super. hoc passu. qz in no-
cte pasche angelus salvauit hebreos: et p̄-
cussit egyptios. Exo. xij. Ideo n̄ memo-
riā hui⁹ bñficij in solēnitate paschali sal-
uabant vnū p̄pinq; mortū: et alios reos
interficebant. Et hāc cōsuetudinē serua-
tū impetrauerāt ab impatore romano sic
antea fuerat ex antiqua patrū introductō-
ne ordinata et seruata. Credebat aut pila-
t⁹ qz iudei nullomō eligerēt liberationē
barabbe q̄ famosissim⁹ latro erat et homici-
da. Dicit aut insignis. **M**arth. xxvij. vt
dicit nico. de ly. Nō nobilitate gn̄is s; ex
famositate criminis: qz etiā bonū ad malum
transferim⁹. **V**t d̄r. v. meta. Sicut d̄r ali-
quis bonus latro: et ita dici pōt insignis.
Tūc aut vt habet **M**arth. xxvij. Seden-
te illo p̄ tribunali misit ad eū vxoz ei⁹ di.
Nihil tibi et iusto illi: quasi di. nullo modo
cōdemnes eū. **M**ulta em̄ passa suz hodie

per visum p̄pter eum. **R**abanus. Nūc ve-
ro diabolus intelligens per ch̄m spolia
sua se amissurū: sicut primū per mulierēz
mortē intulerat: ita per mulierē vult ch̄i
stū de manib; iudeoz liberare: ne per ei⁹
mortē: mortis amittat imperiū. Pilatus
itaq; querēs liberare ch̄m q̄siuit quē vel-
lent sibi dimitti. **P**opul⁹ ergo simplex re-
cognoscēs barabbe maliciā: volebat ch̄i-
stū liberare. **U**n̄ legit in euāgel. nicode-
mi qz quidā ch̄io copatiētes fiebāt et reci-
tabant multa miracula ch̄i et bñficia. **Q**u-
audiens p̄ses tremefactus dicit ad pplm
Quid ergo vultis effūdere sanguinē in me-
centē. Sed p̄ch̄ dolor p̄ncipes sacerdotū
et seniores p̄suaserūt populis vt pererent
barabbā. **P**esum p̄o perderēt. q. di. Vos
estis simplices ignorātes: vos debetis fa-
cere sicut et hos q̄ scim⁹ legē: si melius est
illū retinere faceremus. **N**ota hic de illis
diabolicis q̄ dicūt paup̄culis mulierib⁹
puras qz sit malū: puras qz nos q̄ sum⁹ cle-
rici vellem⁹ facere. **N**ō non. **N**ota etiā de
iudicib⁹ et aduocatis qui plongāt causas
et sepe reos absoluūt: et iustos sepi⁹ dāni-
cant p̄pter amorē pecunie dicētes. se aget
re iuxta leges. **N**i sunt phariseis similes
simplicē pplm decipiētes. **P**reses h̄at.
Vultis dimittā vobis regē iudeoz. **J**o.
xvij. **D**ēs ergo clamauerūt. **N**ō hunc s;
barabbā. **N**ō petimus saluatoreē et q̄ mor-
tuos suscitāt: sed filioz n̄oz interfectoreē
et bonoz nostroz raptorē **L**atrones igitur
latronē petierūt. **S**ic et multi in p̄mo-
tionib; officioz aut bñficioz malū bono
p̄ferunt: quasi cū iudeis di. **N**ō iesum: sed
barabbā. **B**eda ideo iudei pacē habere
nō possunt: qz sediciosum hominē magis
q̄ dñm pacis eligere maluerūt. **J**dē. **Q**u-
reliq̄rūt saluatoreē petierūt latronē. **I**deo
vsq; hodie diabol⁹ sua latrocinia exercet
in ipos. **P**ilatus ergo stupēs qz sic barab-
bā petissent: dixit eis. **Q**uid ergo vultis fa-
ciam de iesu qui d̄r ch̄s. **D**icūt oēs **C**ru-
cifigat. **M**ala mala barabbe p̄lectio: sed
peior hec iniuriatio. **A**it p̄ses. **Q**uid em̄ ma-
li fecit. **E**t illi magis clama bāt. **C**rucifi-
gatur. **U**n̄ patet sua crudelitas. **Q**uar-
ta est impietas execrāde flagellationis.
Nam pilatus vidēs qz nō posset iesuz oī-
no dimittere liberū cū pace iudeoz: et ex

alia parte timens interficere innocentem
 ut tunc satisfaceret iudeis ch̄m flagellari
 iussit et durissime vulnerari: ut sic satiaref
 crudelitas iudeoz. **O** pilate n̄ te excusat
 intētio tua: q̄ nullū malū de se p̄t bona
 intētio effici bonū. Iussit ḡ pilat⁹ ch̄m
 denudari: nec dubiū grauis ei facta est in/
 iuria cū sic nudatus est. Nā zst ch̄s nō ac
 cepit pctā n̄ra: neq; infirmitates que sunt
 ad pctā: suscepit tamē infirmitates q̄ sūt
 ex pctō cuiusmodi ē erubescētia. Denuda
 ri ḡ erubuit et tanto plus q̄nto sua pudici
 tia purior est. Eū ergo fuisse expoliatus
 cū ipetū: q̄tuor tortozes ligauerūt eū ad
 columnā ut cōtus d̄r. Et hoc dicit Beda
 sup Lucā. Ibidē etiā referēs q̄ hūc cō/
 lūne aliq̄ ps d̄ndit rome in ecclia s̄ḡtē pra
 pedis. Hāoz aut ps fert eē in ecclia mon
 tis non in q̄ adhuc vestigia d̄nici cruozis
 apparent. S; q̄ vinculo ligat⁹ est dulcis
 iesus. Quis inq; potuit ligare deū omniū
 potētē. Lerte teneri n̄ potuit neq; fune ne
 q; ferro. Lerte omnes iudei tenere eū nō
 poterāt. Imo si oēs angelis totus mun⁹
 dus ad ipm ligandū affuisset: neq; tenere
 neq; ligare potuissent nisi charitas sua af
 fuisset. Aug⁹. tamē in quodā sermone de
 passioe videt dicere q̄ ch̄s in flagellatio
 ne iacuit ante pilatū. Un̄ sic dicit. Ecce
 iam d̄s aptatur ad verbera: cupit sanctā
 cutē violentiā flagelli repetitos ictus: cru
 delia verbera scapularū terga cōf̄c̄ndunt.
 Prochdolor iacet extensus ante hominē
 de⁹: et suppliciu patit rei ille in q̄ nullū pcti
 vestigiū potuit inueniri Hec Aug⁹. Tūc
 ergo ceperūt q̄tuor tortozes cū flagellis
 nodosis sacratissimū corp⁹ pcutere. Sta
 bant ibidē derisores: pcutiebant licitozes
 nūc sup scapulas: nūc sup dorsum: nūc in/
 per brachia: nūc sup latus vnū: nūc super
 aliud: supq; totū corp⁹ q̄ inuiderēt quis
 forti⁹ pcuteret: durissime ḡ flagellat⁹ a plā
 ta pedis vsq; ad verticē: fuit p̄ciosus san/
 guis. Iterat⁹ plaga sup plagā: sanguis su
 per sanguinē h̄usq; tā tortozib; inspecto
 rib; fatigatis solus iubeat a colūna. Et po
 tuit viciq; fieri ut et in terra p̄strat⁹ cel⁹
 fuerit ut videt dicere Aug⁹. et in colūna
 ligat⁹. ut d̄r Beda. et ut ait Grego. nazā/
 zen⁹. Caro ch̄i flagellata p̄les liuozes:
 sanguinē: ex omnibus partib; scaturit⁹

bat: quo in terra sub pedibus iesu: et colu
 mna ipa atq; flagella madescebat. Quas
 lis putas tūc meror penetravit cor virgī
 neū q̄n videbat vel audiebat filiū suū sic
 flagellatū. Audi Bern. in eius p̄sona in
 tractatu de lamenta. Et cū fuissem eū intui
 ta pcuti: cedit: cōspuit: et probuū hoim fie
 ri: cōmota sūt oīa viscera mea: et defecit
 spūs me⁹ et nō erat mihi fere neq; vox ne
 q; sensus. Nūc autē o aīa sanguine ch̄isti
 redēpta p̄tēplare deuote q̄eruberāter p
 te est. Sus est regius sanguis. Respice vult
 cem iesū totū sanguine cooptū. Heu si for
 te videres canē in tali statu cōpassionē ha
 beres: et q̄re n̄ cōpater⁹ d̄no tuo Audi phi
 lippū cācellariū parisiē. in p̄sona ch̄i d̄i.
 Dulcissime vides q̄s p te porto dolores
 nihil p me patior: in mult⁹ crucioz ut tu n̄
 pūiar; has mozt; p̄fero p̄as Crina q̄ppe
 r. s̄t mea supplicia. **O** iḡ maledicta pctō
 rū vita: vbi nūc delicia: vbi nūc carnalita
 tes: vbi vita bestialis. **O** pctōr si ppende
 res qd agis. Vis scire. Lerte q̄riens tali
 vilitati te exponis sic agis. q. d. Placet mi
 hi dare corpus et aīam diabolo renūciare
 Beneficio sanguinis dulcis iesu p haben/
 da delectatiōe. **O** miser! q̄ sic redemptio
 nis vestre pctū p̄cipeditis: pctū inestima
 bile. empti em̄ est; pctō magno. j. **Loz. vij**
Nō corruptilib; auro et argēto: s; p̄cioz
so sanguine agni incōtaminatū Ber. **O** in
 durati filij adam quos nō emollit tanta
 benignitas: tantus ardoz amoris. Idem
Golue et r̄holue huc et illuc corpus illud
d̄nicū vbiq; inuenies doloze vbiq; cruozē
zsi nō cōpateris dic̄ r̄tor lapideū habere
Dicit q̄ adamas lapis durissimus frangi
tur in sanguine agni v̄l hedi calido Er̄t ḡ
cor adamante durū si nō scindat doloze
d̄ni recogitat effusionē sanguis dulcē iesu.
Accedite o ch̄iani ad sanguinē d̄ni n̄ri te
su ch̄i. Accedite inq; p̄tēplado deuora cō
passioe ut p̄e vob dicat illd̄ Heb. xij. Ac
cessit; ad sanguinē meli⁹ loquētē ḡ ab el
videre ne recuser; loq̄ntē et p̄e meli⁹ loq̄n
tem ḡ sanguis abel loquebatur iusticiaz
Genesis. iij. Ecce vox sanguinis fratris
tui abel clamat ad me de terra. Sanguis
p̄o iesu ch̄i loq̄t misericōdiaz p oib; p̄c̄terib;
Quinta ē impietas vituperāde illustioz
nes quia d̄m sic atrociter flagellatum

In die Parasceues

duxerunt milites in atrium portus ubi congregauerunt universam cohortem ad illudendum ei. Dicit Aug. Hoc factum esse mandato presertim ut sic iudeorum odia magis satiantur. Ipsi quoque induerunt chlamydem coccineam, et rubeam ad modum purpuree. Reges uti solebant ut sic illuderent ei tanquam falso regum ad maiorem derisionem posuerunt eum in quadam sede: et dicit de Lyra: quod corona illa erat de iuncis marinis ad modum spinarum acuta. Et narrat se audisse a quodam qui fuit cum beato Ludouico francorum rege ultra mare casense: ratas picturas huius iuncti per fortulares. Unde dicit Bern. Caput illud densitate spinarum usque ad cerebros fixum fuerat: ut sanguis ex capite exiret: frontem: genas et collum perfunderet: per sceptro autem dederunt arundinem in manu dextera eius. q. d. Sicut sceptrum tuum: ita et regnum tuum vacuum est. Et his sic factis genua flectebant derisorie salutantes eum dicens: Ave rex iudeorum. q. d. Voluisti regere sed non potuisti. Rabanus. Chriam adorant qui eum credunt: sed prauis actibus despiciunt. Item qui exteri apparere orare et aliquid pro diuini honore corde vel verbo pertractant. Et illi ministri diaboli sic christum illudentes dabant ei alapas. Et accipientes arundinem de manu eius percutiebant faciem caput eius: ut sic aculei spinarum fortius infingerent. et expuebant in eum: sicut Hieronymus. In facie christi: spiritus qui conscientiam tuam sedis cogitationibus et actionibus polluit: imago enim dei et facies in conscientia resultat. Gregorius. In facie christi conspuitur quoniam iustos et sanctos in presentia vite contumelios afficit: et falsa verba quasi saluas fluentes in eos efficit. Item dicit potest quod tu false christiane in christi facie conspuitur quod corpus eius in os tuum sumes salua tua peccata infecta perstringis et madefacis. Item in facie christi: conspuitur quod plures tuos contemnis. Aut enim ipse christus: Qui vos spernit me spernit. Luc. 17. Et generaliter omnes christiani qui christo huic permiserunt: et pertratum faciunt: domino christo illusiones inferunt: siles sunt istis satellitibus diaboli qui sic christo illudebant: in eius facie conspuentes et arundine caput eius percutiebant. Sunt autem in partibus illis arundines valde magne et grosse ad modum baculorum. Quod miserum et tremendum vobis apparebit caput illud in iudicio. Attende nunc o christiane caput illud cuius angelis venerandum et sanctis

omnibus adorandum a quo venit omnis benedictio sacrudeliter spinis coronatum: usque ad cerebros perforatum: alapis: spiritum. Unde quod omnia pro amore tui sustinet: oia patienter tolerat qui ipsi voluit quasi esset seruus: et ad oia taceret quasi esset mutus. Lerne sanguine pro aculeos corone de capite largiter profuerunt: et genas eius preciosas rubricate: atque ex sanguinis illius et sputi malignorum commixtione videbatur quasi leprosi facies. Tunc impletum est illud Esai. liij. Non erat ei species neque decor: Vidimus eum et non erat aspectus et quasi absconditus est vultus eius et despectus et nos reputauimus eum quasi leprosum et percussum a deo et humiliatum. Quod per nos miseris habet christi illusiones susceptas pro vobis sepius recogitate: et de cetero pro peccata vestra ne sibi illudatis caute. Est autem notandum quod magister Joannes gerson cancellarius parisiensis in suo monasterio probabiliter opinatur dominum his flagellatum: spinis coronatum: et illulum. Primum vice ante inieciationem quas describit Joannes. Secunda vice post sententiam laqueam quam recitat Bar. et Bar. Et hinc opinioni ratio fauet. Nam ex duabus causis videtur flagellatum dominum. Una ut ex tali iniuria sariatur iudei a morte domini desisterent. Iudeo autem pilatus: Corripit eum et dimittit. et ita correptionem precessit iniam condensationis. Alia quod Romanis legibus sancitum est: ut quicumque crucifigeretur verberaretur: et hec verberatio sententiam mortis precedere non debuit. Nec putandum est illos insatiabiles odij viros preteritos fuisse post mortis iniam ex prima flagellatione quos etiam nec prima crucifixio satiare potuisset. Die itaque credi potest milites presidis ad purificationem iudeorum post mortis sententiam suscepisse iam flagellatum dominum et iteque nudum et flagellatum: et iteque vestiuisset purpura: spinis coronatum: arundine percussus: conspuitus: irrisoria adoratione blasphemasse. Quod grauis dolor: tenerrimo illi corpori Nam ex vulneribus iteratis longe maior dolor sequitur quam ex prima verberatione. Sexta est impietas contemneret refutationis sue negationis. Quod. scilicet iudei dominum Iesum refutarunt et negauerunt coram Pilato. Pilatus autem Iesum sic flagellatum et illulum adduxit de proprio foras ad iudeos dicens. Ecce adduco vobis eum foras ut cognoscatis quia nullam inuenio in eo causam. Exiit ergo Iesus

ex precepto Pilati portans spineā coronā
 et tunicā purpureā veterē quidē et turpē
 et septem arundinē. Anſ. Attende aīa
 quis ſit iſte qui egrediſ habēs imaginē q̄i
 regis et nihilomin⁹ ſerū deſpectiſſimī cō
 fuſione repletus eſt coronat⁹ incedit: ſed
 ipſa corona cruciat⁹ eſt ei et mille pūctū
 rīs ſpectoſū eius verticē diuulnerat. Tūc
 autē pilat⁹ q̄i pmouēdo eos ad miſericordiā
 di. Ecce homo, q̄i dicat: Nō eſt canis aut
 alia beſtia: eſt homo ſicut vos: Eō patimī
 ſibi. Etem ſi in aliq̄ male egit: vltra cōdi
 gnū punit⁹ eſt. Videte caput ei⁹ pforatū:
 faciē pſputā: et totū corp⁹ laceratū. In
 ſatiabilis tñ ſperilegoꝝ iudeoꝝ furor non
 ceſſat: obſtinata neq̄cia nō emolliſ miſeri
 cordia. Iō cumultuoſe clamauerūt dicētes
 Crucifige crucifige eū. q. d. Nō ſufficiē
 bis hec pena. Dicit eis pilatus: Accipite
 eū vos et crucifigite. Hoc indignanſ dice
 bat. q. d. Si haberetis p̄tatem/ cito dare
 tiſ ſententiā: ſed mihi licet: Ego em̄ nō it
 uenio cauſam. Unde dicit Pilat⁹: q̄ ſue
 mortis cauſa non in eo/ ſed in nobis fuit.
 Ber. O piſſime ieſu Quid tibi et mortis
 nos peccā? tu luis: nos debui? tu ſoluis.
 Tunc dixerūt iudei: Nos legē habem⁹ et
 ſm̄ legē debet mori: quia filiū dei ſe fecit.
 Naz̄m̄ legē blaſphem⁹ morte puniebat.
 Leuſ. xxiij. Cū autē audiſſet pilat⁹ hunc
 ſermonē: magis timuit: nō p̄pter legē iu
 deoꝝ quā nō obſeruabat: ſed ne vex eſſet
 q̄ eſſet filiū dei: et ſic enorme peccatū ſe
 ciſſet eū puniēdo. Facile em̄ credere potu
 it pilatus q̄ eſſet filiū dei cū eſſet genti
 lis: quia gentiles multos homines: deoꝝ
 filios arbitrabant. Unde pilatus iā opi
 natus fuerat q̄ ipſe filiū dei eſſet: vt p̄tz
 in quadā epla quā miſit Claudio impera
 tori in qua mltā de diuinitate narrat. Vo
 lens ergo pilatus de hoc ſecreti⁹ inq̄rere:
 Ingreſſus eſt p̄torii cū ieſu: nec iā ampli
 us interrogaui: quid feciſti: ſed Tūc es
 tur: q̄rēs an haberet originē diuinā an hu
 manā. Ieſus autē reſpoſū nō dedit ei. Qu
 cū eſſet idolatra: ḡnationē diuinā nō pote
 rat accipere. Dicit q̄ ei Pilatus: Tibi non
 loq̄ris. Dirat enim de eius taciturnita
 te cum eſſet in pūcto liberatiōis vel cōde
 mnationis. Ideo dicit: Neſcis quia pote
 ſtatē habeo crucifigere te: et poteſtatē ha

beo dimittere te. O pilate cur voce te col
 artas. Et q̄ pilatus de poteſtate ſua glo
 riatur. Ideo dicit ei ieſus ad reprimēdum
 iactantiā: Nō haberes poteſtatē aduerſū
 me vllam niſi tibi datū eſſet de ſup. i. con
 ceſſum a ceſare et a deo p̄miſſum a q̄ eſt o
 mnis poteſtas. Et ex hoc arguit eius pec
 catū ſi p̄demneret: quia neq̄ a deo neq̄ a ce
 ſare accepit poteſtatē cōdenandi innoxio
 ſos. Quia ipſo humano et mūdano timore
 agebat. Iudei autē ex inuidiā. Ideo dicit:
 Propterea q̄ me tradidit tibi mal⁹ pecca
 tum habet. Et unde q̄ pilatus q̄rebat dī
 mittere eū: quia tanq̄ homo mutus vide
 batur: q̄ chriſtus puicerat euz de pctō ſi
 p̄demneret eū. Supra q̄ppe tētauerat eū
 dimittere: ſed nūc anio p̄ſtanti q̄rebat ſ
 facere. Unde legit in euangel. Nicodemū
 q̄ ab ipſo ſeorſum p̄ſiliū querebat d. Quid
 faciā tibi: Reſpōdit ieſus: Sicut datum.
 Dicit ei pilatus: Quomō datum eſt: Re
 ſpōdit ieſus: Moyſes et p̄phete p̄coniza
 ti ſunt de paſſione mea et reſurrectōe. hec
 ibi. Videntes igiſ iudei q̄ pilatus paru
 erat motus p̄dictis accuſationib⁹: ſed vo
 lebat oīno ieſum dimittere: Ideo vertūt
 ſe ad accuſandū alio mō d̄ quo magis tā
 geretur cor pilati ingerentes ei timorē de
 iniuriā ceſaris di. Si hūc dimittis nō es
 amicus ceſaris: Omnis em̄ q̄ ſe regē fa
 cit p̄radicit ceſari. Pilat⁹ autē cū audiſſet
 hos ſermones magis timuit. Chryſoſto.
 Facile deuiat a iuſticia qui in cauſis: non
 deū: ſed hominē timet. Timor itaq̄ inoz
 dinatus p̄ualuit in pilato: ſicut etiā ſolet
 in iudeis iniquis. Primo ex amore ofi
 cii quod ab imperatore p̄ceſſum amitte
 re timebat. Secūdo ex fauore ppli iuda
 ei cui complacere volebat. Tertio ex cupi
 ditate p̄mij p̄miſſi q̄ p̄uari nolebat: Dul
 ti certe velut alter pilatus q̄rūt fauere p̄
 cipib⁹ et dñis: et cū (vt in plurib⁹) officia ſi
 ne p̄cio haberi nequeāt: ſtudent potius i
 plendis maſſupijſ q̄ innocētū cauſis de
 fendendis. His ſp̄cialiter dici p̄t illd̄ A
 pocal. viij. Ve ve ve habitātib⁹ in terra:
 q̄ deſcēdit ad vos diabol⁹. Timēs itaq̄
 pilat⁹ q̄līcūq̄ faceret aliqd̄ qd̄ videri po
 ſſet contra honorē ceſaris: adduxit ieſum
 foras extra p̄torii et ſedit p̄ tribunali. i.
 i tribunali i loco q̄ d̄r lithoſtratos: a lithoſ

A

In die Parasceues

quod est lapis: et stratos quod est stratu-
ra siue pavimenti. Ille autem locus erat
ante domum pilati: et dicitur hebraice gab-
bata. i. collis siue sublimitas ex coacerua-
tione lapidum. Erat enim locus sublimis va-
rio lapide stratus. Tunc ergo iussit pilatus
iesum sisti in iudicio: et dicit iudeis: Ecce
rex vester: ironice loquitur. Quasi dicit. Quis est
quod hunc hominem sic abiectum dicitis usurpa-
re sibi regnum. Iudei autem quasi furibundi cla-
mabant. Tolle tolle crucifige eum. Gra-
uis enim nobis est ad videndum. Pilatus autem
allegans in eius crucifigitione eorum verendum
dixit: Regem vestrum crucifigam: quod dicitur.
Non est honor vester quod ille qui dicitur rex ve-
ster taturpi morte moriatur. Responderunt
pontifices: Non habemus regem nisi cesarem.
Cum propter eorum obstinationem ad procurandum mortem
christi. Septima est impietas reprobam de senten-
tiationis. Pilatus enim timore devictus videns
quod nihil proficeret: sed magis tumultus fie-
ret: accepta aqua lavit manus suas coram
omni populo dicens. Innocens ego sum a sanguine ius-
ti huius: vos videtis. Quod pilatus metiris
dicendo te innocentem. Nam sciebas quod per iniu-
diciam tradidissent eum. Et quoniam innocens erat et
tunc dicitur quod poteras eum liberare. Remi-
sius. Hic erat apud antiquos cum vellet ali-
quid se ab aliquo crimine immunem ostendere ut
accepta aqua lavaret manus coram omni populo.
Hieronymus. Iudei ergo qui cogit contra dominum ferre
sententiam non damnat oblatum: sed arguit offe-
rentes iustum eum pronuntians quod crucifigen-
dus est. Sequitur. Nos videtis. quod dicitur. Ego
minister legum sum: vox vestra sanguinem fudi-
dit. Sequitur. Et respondens universus populus ait:
Sanguis eius super nos et super filios nostros.
Perseverat usque in hodiernum diem hec im-
pietas super iudeos: et sanguis domini non aufer-
tur ab eis. Nam quod christi sanguinem quem super se et
super filios receperunt non possunt etolvere:
Isti sunt et erunt usque in finem seculi servi christi
fianoz. Pilatus ergo videns quod totum super se reci-
peret et cesari faterentur se esse subiectos: vi-
ctus timore cesaris et favore populi iudaici di-
xit. Pulsetis campnam imperialem et clamari
fecit cum sonitu tube: Quicumque voluerit au-
dire et videre passionem Iesu nazareni
phariseos et scribas et pontifices hoc au-
dientes qui esset caterua demonum inferna-

rum. Omnia virgo mater quando tumulata
illam audistis quod vixit filius vester perdenandus
erat ad mortem: quod dicere potuistis: Ecce
pater existimo quod in terram corruistis. Et re-
versa ad cor cum teneris gemitibus vos puer-
tistis ad deum patrem dicendo. O pater oim-
potentissime respicere dignemini filium: propter
honoris vestrum omnia sustulit. Quis sufficeret
dicere lachrymas gloriose virginis: Pila-
tus itaque sedes in solio fecit afferri impe-
ratoris vexilla et iussit iesum sibi adduci.
Cum autem accederet iesus: vexilla se inclina-
verunt usque ad terram: ut testatur Nicodemus
in suo euangelio: in signum reverentie et suble-
ctionis. Quod iudei videntes clamare ce-
perunt contra eos quod vexilla tenebant. Tunc ex-
precepto pilati fuerunt assignati duodecim vi-
ri ad tenendum vexilla: quod iteque dominus veniens
se inclinaverunt. Tunc universo populo ibi con-
gregato dulcis iesus (ut pater credit) genua
flectens coram illo idolatra: plorare cepit et
patrem pro peccatoribus exorare. Et dominus posu-
it in eo iniquitates omnium nostrorum. Et licet
Ille autem miserrimus pilatus antequam senten-
tiam proferret interrogavit sacerdotes de
Qua accusatione tenetur. Responderunt: Si non
esset hic malefactor tenetur. Secundo clericos:
qui dixerunt: Nobis non licet interficere quem-
libet: Nos habemus legem et finem legem tenetur.
Tertio nobiles. Si hunc dimittis non es ami-
cus cesaris. Quarto laicos. Comovit
universam iudeam tenetur. Quinto burgenses.
Hic prohibet tributa dari cesari. Sex-
to mercatores. Non hunc: sed barabbam
Septimo artifices. Possum destruere te-
plum dei tenetur. Octavo populares. Audistis
blasphemiam. His auditis protulit senten-
tiam dicens: Ego pontius pilatus auctor-
itate imperiali in hierusalem presidens au-
ditis accusationibus phariseorum et scribarum con-
tra Iesum nazarenum: Iubeo illum cruci affi-
gi: et in ea morte ignominiosissima mori.
Quod pilate ubi lex: ubi iusticia: ubi veritas.
Quod miserabilis peccator: cur non resolvens
in lachrymas audiens dulcissimum: innocen-
tissimum: et mansuetissimum agnum pro turpis
offensis morte turpissima condemnari.
Recordare igitur recordare sepius domi-
nica passionem: si forte a principio fructu-
ctum non sentias: ne desperes tamen: sed semper
persevera. Narrat Cesarus de quodam in

uene bone indolis cui studium erat semel ad minus dominica passiones pcurrere in die: In quo p medium circiter annu tantam sustinuit difficultate vt qsi nihil vale re huiusmodi meditatiōz arbitrarer: postmodu autē in angulo chori conuersus diu prius ac deuotius orationi incumbens diuinum implorās auxiliū: Cū autē ab oratione cessasset z surgēs ab oratione ad altare transisset: ecce pius Iesus astat ante altare quasi pendens in cruce qui brachia a cruce abstrahens / seruū suū amplexatus est z tanq̄ sibi precordiale ad peccatus suū attrahēdo stricit. qui in illa hora tantam accepit gratiā lachrymarū vt vitē eius oculi sicarent. Postea igit i meditatiōe dominice passionis seruebat z tātam in ea sentiebat dulcedinē vt z palmā martyriū plurimū affectaret. Si ergo (vt ait Bernardus) nostra quotidiana lectio: passionis chri meditatiō.

Tertius articulus pncipalis sed breuissimus. Audisti rē. Et casum horuz multū considerare debemus. Iura enim dicunt. Causa semp consideranda ex qua aliquid factū sit. ff. de furtis. l. vey. z de de tractionibz. cap. vlti. z. v. q. v. Nō omnis. Attendite z norate quontā ppter vos oia supradicta z dicēda posteriū christus sustinuit: z omnū istoz cause est amor quez ad nos habuit: vt z nos eum diligamus. Audite Si quispiā mortis reus iam captus esset z vincetus a nuncijs regis z veniret ppius fili⁹ regis auferēs manu sua chordam z collo suo imponēs offerens se ad moriendū pro eo: Nonne multum deberet eum diligere? z. Expone z applica: Notando q obedientia est chorda quam attulit chris z per eam suspensus est in patibulo crucis pro peccatis nostris. Rom. liij. Traditus est ppter delēta nostra:

Sermo post meridiem.

Ecce ascēdimus rē. Hūiliauit semetipm factus obediens vsqz ad mortē: mortem autē crucis. Philip. ij. Sic se hūiliauit vt ascenderemus hie /

rusalem. Sunt autē in illis verbis apostolicis tria cōtemplanda: Strāda redēptoris hūiliatio: Hūiliauit se. Comā mendanda hūiliatiōis pfectio: Factus obediens vsqz ad mortē. Memorāda pfectiōis ostensio: Moritē autē crucis. De pmo Phil. ij: Semetipm exinaniuit. De secūdo Bern. Deserente fratres / christus ne pderet obedientiā: vitam pdidit. De tertio Sap. ij. Moritē turpissima cōdemnem⁹ eum

Prim⁹ articulus. An de decuerit christum mori in cruce. Nō. Dicē Dalmace. q nō decuit christū assumere passionē detestabilis: sed mors crucis maxime videt detestabilis z ignominiosa. Cōtra Heb. xij. Sustinuit crucē p̄fusiōe p̄tempta. Rūdet Tho. ij. par. Cōuenientissimū fuit chm pati mortē ppter multas rationes quaz tres tm notabim⁹. Prima quia hoc erat cōueniēs satisfactiō p peccato puniri parētis. qd fuit ex eo q p omni ligni vetiti sumpsit. Unde cantat ecclesia. De parētis. proplasti fraude rē. et in p̄fatione. Qui salutes generis humani in ligno crucis constituiti. Secūda qz hoc nobis ascensum parauit in celum: vt Chrys. dicit. Unde Grego. nazanzenus. Figura crucis a medio p̄tractu in q̄tuor extrema partita significat virtutē z puritentiā eius qui in ea pependit vbiqz diffusam. Chrys. etiā dicit: q in cruce extensis manibz moritē vt altera manu veterē populum: alterā eos qui ex gentibz sunt trahat. Cum autē dicit: q nō debuit assumere passionē detestabilis: vey est de illis q̄ p̄tinent ad defectū sciētie vel grē vl' virtutis: nō de illis que p̄tinet ad iniuriāz exteriori illarā. Quinimo vt dicit Bebreoz. xij. Sustinuit crucē confusione cōtempta. Hec ex Tho. Pro fundamentū. Multū est laudabilis paciētia maxime in aduersis pseuerādīs ppter bonū cōmune. Aristo. in Ethic. Laudabilis est fortis circa maxima mortis pericula virilitē agens in quibz bonū est mori p salute cōmunitat. Multū ergo laudabile fuit sustinuisse mortē crucis p salute totius generis humani: que vtiqz est mors ignominiosissima: acerbissima: s; hanc acerbitatē vicit chri p̄teritas. iuxta illd Gerg. f. eneid.